

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**AVRUPA BİRLİĞİ (AB) PROJELERİNİN OKULLARA
SAĞLADIĞI KATKILARA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER VE
COĞRAFYA ÖĞRETMENLERİNİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNZÜLE ULUS AVCI

**TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. AHMET EVREN ERGİNAL**

ÇANAKKALE – 2023

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**AVRUPA BİRLİĞİ (AB) PROJELERİNİN OKULLARA SAĞLADIĞI
KATKILARA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER VE COĞRAFYA
ÖĞRETMENLERİNİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Ünzüle ULUS AVCI

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

Çanakkale – 2023

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Ünzüle ULUS AVCI tarafından Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL yönetiminde hazırlanan ve 25/08/2023 tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim/Anasanat Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL(Danışman)

.....

Prof. Dr. Abdullah SOYKAN

.....

Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN

.....

Tez No : 10569352

Tez Savunma Tarihi : 25/08/2023

.....
Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Enstitü Müdürü

../../2023

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Ünzüle Ulus AVCI

25/08/2023

TEŞEKKÜR

Bu tezin yürütülmesinde ve tüm çalışmaların gerçekleştirilmesinde benden desteğini esirgemeyen, fikir yönünden ufkumu açan, değerli tecrübelerini meslek hayatım boyunca uygulayacağım saygı değer danışman hocam Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL'a;

Tez yazma sürecinin tüm zorluklarında bana umut ve devam isteği veren, hayatımın her aşamasında bana destek olan değerli eşim İbrahim AVCI'ya; oyun zamanlarından fedakarlık ederek benim yanımda olan hayatımın anlamı, moral ve motivasyon kaynağım biricik kızım Berra İlke AVCI'ya; sevgili anneme, babama ve ailemin diğer fertlerine ayrıca arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.”

Ünzüle ULUS AVCI
Çanakkale, Ağustos 2023

ÖZET

AVRUPA BİRLİĞİ (AB) PROJELERİNİN OKULLARA SAĞLADIĞI KATKILARA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER VE COĞRAFYA ÖĞRETMENLERİNİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Ünzüle ULUS AVCI

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

25/08/2023, 79

Ulusal ve uluslararası çapta düzenlenen projeler, belirli bir süre için planlanan faaliyetler yoluyla istenilen hedeflerin gerçekleştirilmesine hizmet etmektedirler. Avrupa Birliği kapsamında, ülkeler arasında eğitsel ve kültürel işbirliğini ve iletişimi geliştirmeyi amaçlayan AB projeleri Türkiye’de Ulusal Ajans koordinatörlüğünde yürütülmektedir. Bu projeler kapsamında öğrenci ve öğretmen hareketliliği, çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Bu tez araştırmasının amacı, Türkiye’de AB projelerine yönelik olarak sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma karma yöntem çerçevesinde planlanmış ve gerçekleştirilmiş olup nicel yöntemler ile nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılarak her iki yöntemden de yararlanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında Kesik ve Balcı (2013) tarafından geliştirilen “Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” 437 katılımcıya uygulanırken; nitel kısmında ise veriler durum çalışması yöntemi çerçevesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmaya katılım gönüllülük ilkesi göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Ölçek Türkiye genelinde uygulanmış, görüşmeler ise Çanakkale il merkezinde görev yapan 39’u sosyal bilgiler ve 26’sı coğrafya öğretmeni toplamda 65 öğretmen ile yine gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler öğretmenlerin AB projelerinin okullara, öğrencilere ve öğretmenlerin mesleki, kültürel, sosyal gelişimleri ile

yabancı dil öğrenmelerine katkı sağladığı görüşünde olduklarını ortaya koymuştur. Öğretmenlerin AB projelerinin okullara sağladığı yararlarla ilişkin görüşlerinin ise yaş, cinsiyet, branş ve idari görev durumuna göre farklılaşmadığını göstermiştir. Diğer yandan araştırmada mesleki kıdem ve öğretmenlerin çalıştıkları kurumun niteliği bakımından ise AB projelerinin okullara katkılarına yönelik görüşlerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmelerde, AB projelerinin öğretmenlere ve öğrencilere sağladıkları yarar teması konusunda yüksek düzeyde olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Bu tez araştırmasının AB projelerinin iyileştirilmesine yönelik geribildirim sağlaması, diğer branş öğretmenlerine yönelik yapılabilecek araştırmalar konusunda literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Proje, Avrupa Birliği Projeleri, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Coğrafya Öğretmeni

ABSTRACT

INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES AND GEOGRAPHY TEACHERS' ATTITUDES AND OPINIONS ON THE CONTRIBUTIONS OF EUROPEAN UNION (EU) PROJECTS TO SCHOOLS

Ünzüle ULUS AVCI

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Department of Turkish and Social Sciences Education Master's Thesis

Advisor: Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

25/08/2023, 79

National and internationally organized projects serve to reach the desired targets by delivering them for a certain period of time. Within the scope of the European Union, the EU idea, which aims to develop educational and cultural cooperation and communication between countries, is carried out in Turkey under the coordination of the National Agency. Within the scope of these projects, student and teacher mobility and study visits are carried out.

The aim of this thesis research is to determine the views of social studies and geography teachers about EU projects in Turkey. The research was planned and carried out within the framework of mixed method and both quantitative and qualitative research methods were used. In the quantitative part of the research, the “Scale for Evaluating the Contributions of European Union (EU) Projects” developed by Kesik and Balcı (2013) was applied to 437 participants; In the qualitative part, the data were obtained through a semi-structured interview form within the framework of the case study method. Participation in the research took place on a voluntary basis. The scale was applied throughout Turkey, and the interviews were conducted on a voluntary basis with a total of 65 teachers, 39 of whom were social studies and 26 of whom were geography teachers, working in Çanakkale city center. The data obtained within the scope of the research revealed that the teachers were of the opinion that EU projects contributed to schools, students and teachers' professional, cultural and social development and foreign language learning. It has been shown that teachers' views on the benefits of EU projects to schools do not differ according to age,

gender, branch and administrative position. On the other hand, in the research, it has been determined that the opinions of the EU projects on the contributions of the schools differ in terms of professional seniority and the quality of the institution they work for. In the interviews with the teachers, it was seen that they expressed a high level of positive opinion on the theme of the benefits that EU projects provide to teachers and students. It is expected that this thesis research will provide feedback on the improvement of EU projects and contribute to the literature on research that can be done for teachers of other branches.

Keywords: Project, European Union Projects, Social Studies Teacher, Geography Teacher

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	xii
TABLolar DİZİNİ.....	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Giriş	1
------------------	---

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Proje Kavramı.....	4
2.2. Proje Yönetimi Aşamaları	5
2.2.1. Proje Fikrinin Tespiti.....	5
2.2.2. Proje Fikrinin Analiz Edilmesi.....	5
2.2.3. Planlama.....	6
2.2.4. Finansman.....	6
2.2.5. Uygulama.....	6
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme.....	7
2.3. Türkiye’de Proje Çağrısı Açan Kurumlar.....	7
2.4. Türkiye’de AB Projelerine Yönelik Olarak Yapılan Araştırmalar.....	9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM

16

3.1. Araştırmanın Amacı	16
3.2. Araştırmanın Yöntemi.....	18
3.1.1. Veri Toplama Araçları.....	19
3.1.2. Veri Analizi.....	22
3.3. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	26
3.4. Araştırmanın Önemi.....	27
3.5. Sınırlılıklar.....	28
3.6. Araştırmanın Sayıltıları.....	28
3.7. Tanımlar.....	29

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

30

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	30
4.2. Alt problemler.....	33
4.2.1. AB projelerinin katkılarını değerlendirme ölçeğinin değerlendirme ve faktörlerine yönelik tutumları ne düzeydedir?.....	33
4.2.2. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?	36
4.2.3. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile yaşları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	37
4.2.4. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	38
4.2.5. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların branşları (mezun olunan bölüm) arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	40
4.2.6. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların mezuniyet derecesi arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	41

4.2.7.	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların çalıştıkları kurum arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	42
4.2.8.	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların görev yaptıkları yerleşim yeri ile arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	44
4.2.9.	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların meslekteki kıdem yılı arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?..	45
4.2.10	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile projede aktif görev alma ve almama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	47
4.2.11.	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile bilimsel bir projeye katılıp katılmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?	48
4.2.12.	Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile idari görevi olma ve olmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?.....	49
4.2.13.	Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşleri nedir?.....	49
4.2.14.	Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nedir?.....	54
4.2.15.	Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri nedir?.....	57

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

63

5.1. Sonuçlar.....	63
5.2. Öneriler.....	72
KAYNAKÇA	74
EKLER	I
EK 1. ÖLÇEK	I
EK 2. GÖRÜŞME FORMU.....	III
EK 3. ÖLÇEK KULLANIM İZNİ.....	IV

EK 4. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ARAŞTIRMA İZNİ.....	V
EK 5. ETİK KURUL İZNİ.....	XIV

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TUBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UA	Ulusal Ajans
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Araştırmada Kullanılan Ölçeğe Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	22
Tablo 2	Nicel Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Özellikler	30
Tablo 3	Nitel Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Bilgileri	32
Tablo 4	Kurumsal Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler	33
Tablo 5	Kişisel-Mesleki Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler	34
Tablo 6	Sosyal Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler	35
Tablo 7	Yabancı Dil Öğrenme Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler	35
Tablo 8	Kültürel Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler	35
Tablo 9	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	36
Tablo 10	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Yaş Değişkenine Göre ANOVA Analizleri	37
Tablo 11	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Görev Yapılan Coğrafi Bölge Değişkenine Göre ANOVA Analizleri	38
Tablo 12	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	40
Tablo 13	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Mezuniyet Derecesi Değişkenine Göre ANOVA Analizleri	41
Tablo 14	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Çalıştığınız Kurum Değişkenine Göre ANOVA Analizleri	42

Tablo 15	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Görev Yapılan Yerleşim Yeri Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	44
Tablo 16	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Meslekteki Kıdem Yılı Değişkenine Göre ANOVA Analizleri	45
Tablo 17	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin AB Projelerine Katılım Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	47
Tablo 18	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Bilimsel Projelere Katılım Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	48
Tablo 19	AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin İdari Görevi Bulunma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	49
Tablo 20	Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Okulları Nasıl Etkilediğine Yönelik Öğretmen Görüşleri	50
Tablo 21	Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri	54
Tablo 22	AB Projelerine Öğrencilerin Aktif Katılımlarının Öğrenci Gelişimi Üzerine Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşleri	58

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

20. yüzyılın ikinci yarısı ile birlikte bilimsel ve teknolojik alanda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bilgisayar ve internet teknolojisinin gelişmesi ve tüm bu gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata entegre edilmesi, bireysel olduğu kadar toplumsal hayatın da dönüşümünü gerekli kılmıştır. Bu noktada özellikle 1990'lı yıllardan sonra hızlanan küreselleşme süreci teknolojinin daha erişilebilir olması ile dünya genelinde hissedilir sonuçlara zemin hazırlamıştır. Küreselleşme süreci ile ülkeler ve toplumlar arası ekonomik ilişkilerin hızlanması ve sınır ötesine taşınması, kültürler arası etkileşimin artması küresel düzeyde yeni normların ve değerlerin gelişmesine neden olmuştur. Bu durum hayatın her alanında yeni yaklaşımların ve dönüşümlerin yaşanmasına yol açmıştır.

Sanayi 4.0 ve toplum 5.0 süreçleri ile yapay zeka ve robot teknolojisinin insan hayatına girmesi, özellikle sosyal ve ekonomik alanda yeni bir yapılanmanın habercisi olmuştur. Akıllı fabrikaların ortaya çıkması, beden gücüne olan ihtiyacın giderek azalması, yeni uzmanlık alanları ve mesleklerin ortaya çıkması bu gelişmelerin sosyo-ekonomik sonuçları arasında ifade edilmektedir. Diğer yandan özellikle yeni medya araçlarının bireylere sunduğu ifade alanı ve çevrimiçi örgütlenme olanakları, toplumsal hareketler bakımından da dikkate değer sonuçlar arasındadır. Bu doğrultuda özelde ülkelerin genelde ise dünyanın ihtiyaç duyduğu bireylerin bu yeni değer ve normlarla donatılmış olarak yetiştirilmeleri gelişmenin sağlanması ve sürdürülebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Devletlerin anayasalarında ifade edilen niteliklerle donatılmış bireylerin yetiştirilmesi eğitim sistemlerinin birincil görevidir. Bu noktada Althusser (2002), eğitim uygulamalarının hedefinin egemen güçlerin iş gücü ihtiyacını karşılamak olduğunu belirtirken, Gatto (2020) ise eğitimin amacının iyi insan ve iyi vatandaş yetiştirmek olduğunu ifade etmektedir. İçinde bulunduğumuz yüzyıla ilişkin olarak bireylerin sahip olması gereken nitelikler 21. yüzyıl becerileri başlığı altında açıklanmakla birlikte, bu becerilerin problem çözme, bilgi okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, yenilik ve yaratıcılık, iş birliği, iletişim, uyum ve esneklik, girişimcilik özyönetim, üretim ve sorumluluk, sosyal beceriler, liderlik olduğu belirtilmektedir

(Partnership for 21st Century Learning, 2015: 1). Bu doğrultuda özellikle son yıllarda eğitim kurumlarında proje tabanlı öğrenme, işbirlikli öğrenme, robotik kodlama ve yazılım başta olmak üzere çok sayıda eğitim yaklaşımı benimsenmekte ve bu yöndeki uygulamalar eğitim programlarında yerini almaktadır. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de bu gelişmeleri takip ederek gelişmiş ülke konumuna gelme yönünde önemli yatırımlar yapılmakta olup; bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin farkında olan, araştıran, sorgulayan, üreten nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine önem verilmektedir (Yılmaz, 2009). Bu nedenle insan gücünün yetiştirilmesinde proje çalışmaları önemli bir role sahip olup; projeler eğitimin bir gerekliliği olarak da görülmektedir (Karakuş ve Bolat, 2020). Son yıllarda proje tabanlı uygulamalar ve teknoloji destekli eğitim öğretim ortamlarının artması ile teknolojinin eğitime entegre edilmesi, ulusal ve ulus ötesi projelerin okullarda uygulanmasını kolaylaştırmıştır. Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde Avrupa Birliği tarafından birçok proje alanı olduğu ve Türkiye’den bu projelere başvuruların yetersiz olduğu görülmektedir (Tatlı, 2016).

AB çalışmaları kapsamında yürütülen Erasmus programı; farklı dil, din, ırk ve kültüre sahip insanların birbiri ile etkileşime geçmesine imkân tanıyan ve karşılıklı etkileşim ile kültürleşmeye de faydalı olan bir programdır (Başaran Kaya, Akbaş ve Yalçın, 2020). Bu program kapsamında yürütülen projelerin amacı çok farklı kültürlerin oluşturduğu Avrupa Birliği’nde kültürler arası diyalogun geliştirilerek Avrupa vatandaşlığı bilincinin oluşturulmasına katkı sağlamak, gelişen teknolojinin ve bunları öğrenme metodlarının ülke içinde, ülkeler arasında yayılmasını gerçekleştirmektir (Uçum, 2011).

Türkiye’de de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okul ve kurumlar da okul/kurum türü, personel, öğrenci vb. değişkenlere göre Erasmus+ Programı kapsamında projelere başvurmakta; proje kabul edildikten sonra ortak olunan ülke/okul ile ilgili proje konusuna göre faaliyetler yürütmektedir. Avrupa Birliği’nin eğitim alanında belirlediği hedefler doğrultusunda üye ve aday ülkelere katkı sağlamak amacıyla Ulusal Ajans tarafından bütçelendirilen projelere yönetici, öğretmen ve öğrenciler katılmaktadır. Türkiye’de okulların yürüttüğü projeler kapsamında gerçekleştirilen personel ve öğrenci hareketlilikleri, paydaş okullara ve eğitimcilere çok önemli katkılar sağlamaktadır (Bardakçı ve Aksu, 2019). Ulusal Ajans (UA) tarafından desteklenen bu projeler ile Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerin eğitim standartları ele alınmakta ve böylece Türk

eğitim sisteminin de bu standartlara uyum sağlaması noktasında AB programlarının incelenmesi mümkün olmaktadır. AB belirlenen çağrı dönemlerinde ülkelerin AB standartlarına uyumunu ve entegrasyonunu sağlamak amacıyla çeşitli proje hibe çağrıları yapmaktadır. AB projeleri arasında yer alan ve “stratejik ortaklıklar” olarak adlandırılan projelerin okullara, okulun personeline, paydaş ülkelere ve eğitim sistemine önemli faydaları bulunmaktadır. Nitekim bu çalışmaların öğretmen, öğrenci ve yöneticiler arasında olumlu okul iklimi geliştirdiği bilinmektedir (Uçum, 2011; Kesik, 2016; Bardakçı, 2017). AB projeleri kapsamında öğrenci ve öğretmenlerin farklı ülkelerde eğitim almaları ve çalışma ziyaretlerinde bulunmaları; katılımcıların iletişim ve yabancı dil becerilerinin artmasına, kendilerine sosyal ağ oluşturmalarına zemin hazırlayarak 21.yüzyıl becerilerinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Diğer yandan eğitim kurumlarında proje yazma ve başvuru süreçlerinde, çalışma ekiplerinin kurulması, çalışmaların planlanması ve gerçekleştirilmesi kurum içi işbirlikli çalışma becerilerinin artırılması bakımından da yapıcı etkilerde bulunmaktadır.

Türkiye’de AB projelerine yapılan başvuru sayısı her geçen gün artmaktadır. Nitekim 2014 yılı itibarıyla uygulanmaya başlayan “Erasmus+ Programı” kapsamında başvuru yapan ülkeler arasında Türkiye Ulusal Ajansı birinci olması bunu kanıtlamaktadır (Kesik, 2016; Yılmaz, 2019). Yoğun ilgi gören bu projeler sonucunda elde edilen kazanımların eğitimcilerin bakış açısıyla belirlenmesi ve bu projelerin sağladığı katkılarının ne düzeyde olduğunun araştırılarak elde edilen bulguların incelenmesi, AB projelerinin etkililiğini değerlendirmek ve sürece yönelik iyileştirmelerin yapılmasına geribildirim sağlaması bakımından elzemdir. Bu araştırmada sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenleri örneğinden hareketle AB projelerinin okullara sağladığı katkılar çok yönlü olarak değerlendirilmektedir.

Araştırma da dört bölümden bulunmaktadır. Birinci bölümde araştırma hakkında genel bilgilendirmeler yapılmakta, ikinci bölümde ise araştırmanın amacı, yöntemi, örnekleme, modeli, soruları ve veri toplama araçları hakkında bilgi verilmektedir. Üçüncü bölümde ise proje kavramı ve AB projeleri ile ilgili literatürde yer alan tanım ve araştırma sonuçları detaylı olarak ele alınmaktadır. Son olarak dördüncü bölümde ise araştırma kapsamında uygulanan kullanılan veri toplama aracı ve görüşmeler sonucunda ulaşılan veriler doğrultusunda AB projelerinin okullara sağladığı katkılar; öğrenci, öğretmen ve okul bakımından çok yönlü olarak değerlendirilmekte ve bu sonuçlara yönelik araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak yorumlanmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Proje Kavramı

Günümüzde her alanda meydana gelen değişimlere ayak uydurabilme gereksinimi, eğitimin kalitesini iyileştirmeye yönelik yapılan çalışmaların önemini artırmaktadır. Okullarda olumlu okul iklimi ve kültürünü sağlamanın en etkili yollarından biri de okullarda yapılan projeler ile eğitim öğretimin zenginleştirilerek farklılaştırılmasıdır. Bu noktada eğitim ve öğretimin sadece sınıflar ile sınırlı kalmaması; okul dışı etkinlikler ve okullar arası işbirliği yoluyla iletişim ve sosyal becerilerin yanı sıra bilişsel becerilerin geliştirilmesini mümkün kılmaktadır.

Proje; istenilen hedef ve amaçlara ulaşmak için planlanan takvim doğrultusunda belirli bütçe ile gerçekleştirilecek olan faaliyetler bütünüdür (Arabacı ve Akıllı, 2020:134). Bir başka tanımda ise proje kavramı, belirli bir konu üzerinde bir amacı gerçekleştirmek için bireysel veya grup olarak, belirli bir süre içinde bitirilebilecek şekilde metotlu birbiriyle ilişkili amaç ve hedefleri olan, uygulanması sonucunda yeni bilgiler elde edilmesinin amaçlandığı sistemli ve planlı çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2023). Eğitim projeleri, eğitimdeki paydaşların öğretmen ve öğrencilerin birçok açıdan gelişmelerine olanak sağlayarak sayısız avantaj sunmaktadır (Klajin, 2019).

Katz ve Chard (1989) projenin; bir alanda yaratıcı ve özgün fikirler üretecek biçimde çalışmak olarak tanımlarken; projelerde orta ve uzun vadede başarılı olmayı amaçlayan stratejik planların olması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Projeler farklı kriterler bakımından kendi aralarında sınıflandırılmaktadır. Üretime sağladıkları katkı bakımından altyapı ve doğrudan üretken projeler; gerçekleştirildikleri sektör bakımından tarımsal, imalat sanayi, ulaştırma, haberleşme, eğitim, sağlık, madencilik projeleri şeklinde gruplandırılmaktadır. Diğer yandan projeler büyüklükleri bakımından ise büyük, orta ve küçük ölçekli projeler olarak ayrılırken; amaçları bakımından da kar amacı güden ve gütmeyen projeler ile araştırma projeleri olarak sınıflandırılmaktadır. Yürütücü kuruluşlar ise projelere kamu, özel sektör veya karma olarak dâhil olabilmektedirler (Demirel, 2014: 6-7).

Bir projenin fikir olarak ortaya çıkmasından çıktılarının alınmasına kadar gerçekleşen süreçte tüm etkinliklerin planlanması, gerçekleştirilmesi, denetlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi çalışmalarına proje döngüsü yönetimi adı verilmektedir (Arabacı, Akıllı, 2019: 134). Bu bakımdan proje döngüsü yönetimi, tüm süreçlerin birbiriyle etkileşimli olarak gerçekleştirilmesini ifade eden sistematik bir yaklaşım olmakla birlikte; analiz, planlama, uygulama ve izlenme ile değerlendirme olmak üzere dört aşamayı içermektedir (European Commission, 2002). Bu aşamaların her biri birbirini takip eden ve bu nedenle birbirinin üzerine inşa edilen süreçleri ifade etmektedir. Dolayısıyla bu süreçlerden birinde yaşanabilecek bir olumsuzluk projenin amaçlarına ulaşması bakımından önemli bir sorun arz edebilmektedir. Bu risk proje döngü yönetiminin tüm aşamalarının titiz bir şekilde planlanmasını ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

2.2. Proje Yönetimi Aşamaları

Projelerin hazırlanması ve uygulanması süreci bilimsel araştırmalarda olduğu gibi belirli ve sıralı aşamaların izlenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Daha öncede ifade edildiği gibi proje döngüsü yönetimi olarak ifade edilen bu sürecin mantıksal çerçeve içinde sistemli olarak yürütülmesi projelerin amaçlarına ulaşmasında önemli rol oynamaktadır.

2.2.1. Proje Fikrinin Tespiti

Projelerin ilk adımı olan bu aşamada; projeye temel olan fikirler ortaya konulmakta ve tasarlanmaktadır. Bu noktada proje fikirlerinin sınırlarının çizilmesi ve konu bakımından dağılmaması büyük önem taşımaktadır (Davis, 1995). Bu nedenle proje fikrinin belirlenmesinden sonra, bu fikre temel olan problemin çözümüne ilişkin yapılabilir ve gerçekçi seçenekler üzerinde durulması; proje sonucunda gerçekleşmesi beklenen somut ve ölçülebilir sonuçların proje amaçlarına kaynaklık etmesine önem verilmelidir.

2.2.2. Proje Fikrinin Analiz Edilmesi

Bu aşama, projenin teknik ve uygulama açısından detaylı olarak tasarlandığı ve çeşitli kriterlere göre proje kapsamının belirlendiği, planlamanın yapıldığı ve faaliyet planına yönelik olarak proje bütçesinin hazırlandığı aşamadır. Bu aşamada projenin

yapılabilirliği hususunda projede yer alan taraflar farklı analizler yapmaktadırlar (Tekindağ, 2005: 23).

2.2.3. Planlama

Projede gerçekleştirilecek olan faaliyetler (iş paketleri) ile bu faaliyetler arasındaki ilişkilerin tespit edildiği, bu faaliyetlere yönelik zaman, kaynak ve maliyet analizlerinin derinlemesine ele alındığı aşama planlama aşamasını oluşturmaktadır. Bu nedenle proje döngü yönetiminde en önemli aşamanın planlama aşaması olduğu ifade edilebilir. Planlama aşamasında her bir iş paketinde yer alacak olan ekip üyelerinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak zaman ve kaynak tahsisinin yapılması bu aşamada ele alınan önemli işler arasında yer almaktadır (Kazan, 2020: 10).

2.2.4. Finansman

Proje ile yapılması planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli insan ve finansal kaynağın planlanması bütçenin hazırlanmasında önemli bir yere sahiptir. Bütçe planlanması faaliyetler için gerekli olan girdilerin ve miktarlarının belirlenmesini ifade etmektedir. Proje kapsamında kaynaklar beşeri, donanım ve mali kaynaklar olmak üzere üç başlık altında toplanmaktadır (Ünal ve Ünal, 2015: 100). Beşeri kaynak proje fikrinin oluşmasından proje faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve sonuçlandırılmasına kadar gerekli olan insan gücünü ifade etmektedir. Donanım ise projenin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan fiziksel araç, gereç ve donatım malzemelerini kapsamakta olup; mali kaynak da proje için gerekli aynı ve nakdi kaynakları ifade etmektedir.

2.2.5. Uygulama

Uygulama aşaması proje planında belirtilen faaliyetlerin uygulandığı aşamayı ifade etmektedir. Proje kapsamında eğer gerekiyorsa malzeme alımı, tedarik ve yapım süreçleri kapsamında ihaleler yapılabilmektedir. Süreç devam ederken izleme çalışmaları neticesinde varsa gerekli düzenlemeler yapılarak proje faaliyetlerinde iyileştirmeler de hayata geçirilebilmektedir. Bu süreçte izleme çalışmalarının sağladığı geribildirimler bazı durumlarda proje amaçlarının yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya

koyabilmektedir (Yılmaz ve Akça, 2002: 383). Bu aşamada proje planlamasında belirtilen ve proje amaçları doğrultusunda hazırlanan faaliyetler belirlenen zaman aralıklarında gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle uygulama aşamasında en az sorunla karşılaşmanın yolu planlamanın sağlıklı bir şekilde yapılmasına bağlıdır.

2.2.6. İzleme ve Değerlendirme

Proje süreci devam ederken izleme ve proje faaliyetlerinin bitmesinin ardından ise değerlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalarda proje faaliyetlerinin planda belirtildiği zamanda ve şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği ile projenin amaçlarına ulaşma düzeyi konusunda değerlendirmeler yapılmaktadır. Proje izleme ve değerlendirme çalışmaları bağımsız uzmanlar ve denetmenler tarafından gerçekleştirilmektedir (Tekindağ, 2005: 24). İzleme çalışmaları proje süreci devam ederken yapılabilecek iyileştirmeler konusunda yol gösterici olurken, değerlendirme aşamasında elde edilen çıkarımlar proje sürecinin amacına uygun yürütülüp yürütülmediğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda bütçenin belirtilen şekilde kullanılması, projeden beklenen verimin elde edilmesi gibi kriterler tarafsız bir şekilde uzmanlar tarafından incelenmektedir.

2.3. Türkiye’de Proje Çağrısı Açan Kurumlar

Türkiye’de ulusal ve uluslararası projeler yürütülmekle birlikte bu alanda önde gelen kuruluşlar TÜBİTAK, Türkiye Ulusal Ajansı ve bölgesel amaçları olan kalkınma ajanslarıdır. Bu kuruluşlar belli başlıklar altında çağrı dönemlerinde proje başvurularını almakta ve değerlendirme sonuçlarına göre projelerin desteklenmesine/desteklenmemesine karar vermektedirler. Söz konusu bu kurumlar ilgili bakanlıklara bağlı olarak çalışmalarını sürdürmektedirler.

Türkiye’de uluslararası proje süreçlerinin yürütüldüğü kurumların başında - T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı kuruluşu olan- Türkiye Ulusal Ajansı gelmektedir. Türkiye Ulusal Ajansı, okullara ve okul personeline yönelik projelere destek vermekte ve Avrupa Birliği çerçevesinde yürütülen projelerle ilgili olarak iş ve işlemlerin yürütülmesini gerçekleştirmektedir. Projelerin tanıtılması, organize edilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla kurulan Türkiye Ulusal Ajansı’nın görevleri şunlardır: Proje

başvuru süreci ile projeye katılım süreci hakkında başvuru sahiplerine bilgi vermek, proje başvurusu yapan koordinatörlere projelerin uygulanması sürecinde doğru yönlendirmeler sağlamak, Avrupa Komisyonu'na projelerin kabul sürecindeki değerlendirme kriterleri ile ilgili görüş bildirmek, Avrupa komisyonu programlarından faydalanacak kişiler arasında gerekli sözleşmelerin imzalanmasını sağlamak, finanse edilen projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi, proje sonuçlarının yurt içinde ve yurt dışında yayılmasını sağlamaktır (Aktan ve Sarı, 2010).

Türkiye Ulusal Ajansı koordinesi ile gerçekleştirilen Erasmus projeleri 1987 yılından itibaren yürütülmektedir. Avrupa ekseninde değişim programları ise 2014 yılında başlayarak çeşitli kategorilerde revize edilmiştir. Erasmus+ kapsamındaki projeler 2014-2020 arasında 14,7 milyon avroluk bütçe ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen projeler bireylerin öğrenme hareketliliği, yenilik ve iyi uygulamaların değişimi için işbirliği ve politika reformuna destek olmak üzere 3 ana eylemde yapılandırılmıştır (Gheorghe, 2016). Erasmus+ projeleri; Avrupa değerlerinin tanıtımı; sporun Avrupa boyutunu geliştirme; temel yeterlilik ve becerilerin işgücü piyasasındaki arz/talep uyumuna ve toplumsal bağların güçlenmesine katkı yapacak bir nitelikte geliştirilmesi için öğrenme hareketliliği fırsatları sunma, eğitim kurumlarıyla paydaşları arasında uluslararası işbirliği sağlayarak kurumsal kapasite ve kalitenin gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır (Seeber, 2021; Ulusal Ajans, 2023). 2021-2027 arasını kapsayan süreçte ise 28,4 milyar avro ile gençlik, eğitim, öğretim, ve spor alanlarında hareketlilik ve işbirliği fırsatları sunan yeni dönem Erasmus+ programı başlamıştır. Programa dâhil etme, dijital gündem ve yeşil gündem olmak üzere yeni öncelikler de eklenmiştir. Türkiye'nin aday olarak dâhil olduğu 33 Avrupa ülkesinin yeni öncelikler ile yeni fırsatlar yakalamaları beklenmektedir. Erasmus+ kapsamında yapılacak ulus ötesi hareketliliklerle, bireysel ve toplumsal açıdan ortak sorunlara ortak çözümler üreterek yenilikçi stratejiler geliştirilmesi ve böylece Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşmasına da katkı sağlaması beklenmektedir (Ulusal Ajans, 2023).

Türkiye'de proje çağrısı açan bir diğer kurum ise TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak hizmet vermekte olan TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu)'tır. TÜBİTAK, tüm eğitim düzeylerinde proje yarışmaları düzenlemekte; bilim ve toplum destekleme programlarıyla bilimsel ve teknolojik

Çalışmaların yaygınlaştırılması için yapılan projeleri ve başta niversiteler olmak üzere kurumların bilimsel araştırmalarını desteklemekte; uluslararası işbirliği kapsamındaki araştırma projelerinin ilanı ve yürütülmesini koordine etmektedir (TBTAK, 2023). TBTAK ortaokul, lise ve niversite proje yarışmaları; TBTAK 4004, 4007, 4005 ve 4006 Bilim ve Toplum Destekleme Programları vb çok sayıda proje kaleminde belirlenen ağrı dönemlerinde yapılan başvurular neticesinde çok sayıda araştırmaya ve projeye destek sağlanırken, öğrencilerin çok küçük yaşlardan itibaren bilime teşvik edilmesi için ödüllü yarışmalar düzenlenmektedir.

Bu kurumlara ek olarak bölgesel olarak kurulan kalkınma ajansları da Türkiye’de proje çağrısı açan ve projeleri destekleyen ulusal kuruluşlar arasında önemli bir yere sahiptir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’na bağlı olan kalkınma ajanslarının başlıca görevleri ilgili mevzuatta belirtilmiştir (Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun, 2006).

Türkiye genelinde çalışmalar yapmakta olan kalkınma ajansları; Trakya, İstanbul, Güney Marmara, Güney Ege, İzmir, Zafer, Doğu Marmara, Bursa-Eskişehir-Bilecik, Mevlana, Ahiler, Ankara, Batı Akdeniz, Doğu Akdeniz, Çukurova, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Orta Karadeniz, Kuzey Anadolu, Doğu Akdeniz, Doğu Anadolu, Serhat, İpek Yolu, Karacadağ, Fırat ve Dicle Kalkınma Ajanslarıdır. Bu ajanslar sorumlu oldukları bölgelerde gerçekleştirilmek üzere farklı başlık ve alanlarda proje çağrıları açarak kalkınmaya doğrudan ya da dolaylı katkıda bulunacak iş ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesini koordine etmektedirler. Türkiye’de proje destekleyen bu kurumların yanı sıra sivil toplum kuruluşları, İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile özel sektör kuruluşları da (bankalar vb) farklı ölçekte proje çağrıları açmaktadırlar.

2.4. Türkiye’de AB Projelerine Yönelik Olarak Yapılan Araştırmalar

AB’ye uyum ve giriş sürecinin yürütülmesinde önemli bir yere sahip olan projeler konusunda Türkiye’de sınırlı sayıda bilimsel ve akademik araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar genel olarak projelerin konuları, katılımcıların gözlemleri ve görüşlerine yönelik hususlar üzerine odaklanmışlardır. Ancak daha önce de belirtildiği gibi bu projelere yönelik araştırmaların yapılması sürecin iyileştirilmesi için gerekli verilerin elde

edilmesi açısından son derece önemlidir. Nitekim Turan ve diğerleri (2018) araştırmalarında; hayat boyu öğrenmeye dönük çeşitli uygulamaların AB tarafından ERASMUS+ Leonardo da Vinci programları tarafından desteklendiğini; uygulanmış AB projelerinden biri olan “Coach 4 Me” ile de projenin hedefleri arasında bulunan “daha geniş kitlelere ulaşma” amacının gerçekleştirilmesine çalışıldığı belirtilmiştir.

Haspolatlı (2006) araştırmasında 2004 yılında Comenius projelerine katılım gösteren okulları incelemiş ve başvuru yapan okullarda proje koordinatörü görevinde bulunan kişilerin programa ilişkin görüşleri ile ilgili veriler elde etmiş, 2004 ve 2005 çağrı döneminde başvuru yapıp da hibe verilen, onaylanan projelerin sayısal verileri karşılaştırılmıştır. Araştırma neticesinde ülkemizde AB eğitim programlarının çağrılarına yönelik başvuruları kabul edilen proje sayısında devamlı bir artış olduğu belirtilirken , okul ortaklığı kategorisindeki projelerin başvurusunda bulunan kurumların sayısal değerlerinde bölgeler ile iller arasında anlamlı farklılıkların yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı araştırmada projeler, ana eylem hareketliliklerine ve okul türleri açısından da ele alınarak değerlendirilmiş, ulaşılan nicel değerlerin genel olarak AB ortalama değerleri ile benzerlik gösterdiği ifade edilirken, proje koordinatörlerinin bu projelerden genel olarak memnun oldukları görülmüştür.

Giray (2010) ise çalışmasında, ortaöğretim okullarının, AB Eğitim ve Gençlik Programı dahilinde yer alan projelere katılımlarının, çeşitli eğitim kriterleri ve başarı göstergeleriyle ilişkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda genel ortaöğretim okullarının AB Eğitim ve Gençlik Programı kapsamındaki projelere katılımlarının, söz konusu eğitim ve başarı göstergeleriyle ilgili olduğu belirlenmiştir.

Özünlü (2011), resmi olarak uygulama alanında başarılı görülen projelerin, pratikteki uygulamalarını çalıştığı araştırmasında, özellikle staj çalışması yapan öğrencilerin Türkiye ve Avrupa’da yaptıkları uygulamaların verimliliği üzerinde durarak sanayinin ihtiyacı olan kalifiye elemanların nasıl yetiştirilmesi gerektiği ve ne çeşit uygulama becerileriyle donatılması gerektiğini incelemiştir.

Kesik ve Balcı (2015) tarafından yapılan diğer bir araştırmada da AB projelerine dahil olan kurumlarda çalışan öğretmenlerin kurumlarını “örgütsel sağlık” şartları

bağlamında değerlendirmeleri istenmiş ve araştırma sonucunda öğretmenlerin örgüt sağlığına ilişkin algılarının cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, branş, projede aktif görev alma durumu, eğitim kademesi ve okul türü değişkenlerinde anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenliği branşındaki öğretmenlerin diğer branş öğretmenlerine; ilkökul kademesinde ve özel okul düzeyindeki kurumlarda görevli olan öğretmenlerin farklı eğitim düzeylerindeki devlet kurumlarında çalışan öğretmenlere; projelere katılım göstermeyen öğretmenlerin katılım gösteren öğretmenlere göre kurumlarını daha sağlıklı buldukları algılarına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sabur (2015), AB projelerinin Türkiye'deki yerel yönetimlerin birliğe entegrasyonuna etkisini incelemiş ve araştırmada; yerel yönetimlerde AB Programlarının büyük bir fırsat olduğu; AB birimlerinin edindikleri bilgi ve deneyimleri, belediye'deki farklı alanlarda görev yapan şehir plancısı, mühendis, gençlik çalışanı, sağlıkçı gibi uzmanlar ile paylaşımlarının önemli olduğu, AB projelerinin insanların hareketliliğine büyük önem verdiği, bu projeler ile belediyenin AB birimleri dışında diğer birimlerinin de AB proje deneyimi kazanmaları ve AB şekil ve mevzuatlarına uyum göstermelerinin önemli olduğu belirtilmiştir.

Kesik (2016), AB projelerinin okul sağlığına katkılarına yönelik öğretmen görüşlerini ele almış olup; AB projelerinin katkılarına ilişkin öğretmen görüşlerinin bütün boyutlarda, örgüt sağlığında olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. 11-15 yıl mesleki kıdem yılı bulunan öğretmenler ile projelere aktif katılım sağlayan öğretmenlerin projelerin faydalarına yönelik algılarının daha yüksek bulunduğu bu çalışmada; örgüt sağlığına yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkeni ile mesleki kıdem değişkeni ayrıca branş, eğitim kıdem değişkenleri bakımından anlamlı farklılık göstermezken, eğitim kademesi, projede aktif görev alma durumu, branş ve okul türü değişkenlerinde anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine; ilkökullarda ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin diğer eğitim kademelerinde ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlere; projelerde aktif görev almayan öğretmenlerin aktif görev alan öğretmenlere göre ise okullarını daha sağlıklı algıladıkları ortaya çıkmıştır.

Bardakçı (2017) araştırmasında AB projelerinin okula sağladığı katkılar ile okul müdürü olan kişilerin liderlik stilleri arasındaki ilişkiyi Ankara ilinde en az bir AB projesi yürütmüş ortaokul öğretmenlerinin algılarına göre incelemiştir. Bu araştırmada da bu projelerin yürütüldüğü kurumlardaki öğretmenlerin AB projelerinin okullara sağladığı katkılar ile ilgili algılarının olumlu seviyede olduğu görülmüştür. Yine aynı araştırma ile öğretmen algılarının katılımcıların öğrenim düzeyine ve cinsiyetleri açısından farklılık göstermediği; 6-20 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin, 21 ve üzeri kıdemi olan öğretmenlere göre algılarının daha yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın kurumsal gelişim faktörlerinde Türkçe, fen bilimleri, matematik, yabancı dil, sosyal bilgiler ve görsel sanatlar branşlarında çalışan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Her iki değişken bakımından incelendiğinde de kişisel ve mesleki gelişim, yabancı dil öğrenme, kültürel gelişim ve sosyal gelişim faktörlerinde ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Girgin (2018) araştırmasında AB projeleri aracılığıyla Türkiye'ye sağlanan fonlu yardımların bütçeleri ve dönemlerini sürdürülebilir kalkınma başlığı altında incelenmiştir. Araştırmada Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çeşitli fonlarla sağladığı projelere yer verilmiş, sürdürülebilir kalkınma için projeler, ilgili olduğu alanlara göre altı gruba ayrılmıştır. Buna göre projeler bölgesel ve kentsel gelişme projeleri, istihdam ve sosyal içerme projeleri, tarımsal ve kırsal kalkınma projeleri, araştırma ve yenilik projeleri, insani yardım projeleri ve son olarak denizcilik ve balıkçılık projeleri şeklinde gruplandırılmıştır.

Yılmaz (2018), AB projelerinin (KA1) özel eğitim okullarına sağladığı katkıları belirlemek için özel eğitim kurumlarında çalışan okul idarecileri ve öğretmenlerin görüşlerini “AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” aracılığıyla alarak katılımcıların ölçeğe verdikleri yanıtları değerlendirmektedir. Araştırmada 89 kadın ile 50 erkek katılımcı olmak üzere toplam 139 öğretmen ve yönetici ile çalışılmıştır. Araştırmanın verileri Kesik ve Balcı (2016) tarafından geliştirilen “AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” ile toplanmıştır. Çalışmanın bulguları okul yöneticileri ile öğretmenlerin AB projelerinin özel eğitim kurumlarına sağladığı katkılara yönelik algılarının; kullanılan ölçeğin tamamında ve tüm alt boyutlarında katılımcı öğretmenlerin

cinsiyetine, mesleki kıdemine, yaşına, projeye katılıp katılmama durumuna, eğitim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Aydın, Güner Canbey, Soğulcaklı ve Girgin (2019) araştırmalarında Erasmus Plus programı ile yurtdışına gönderilen müzik alanı öğrencilerinin eğitimleri ile kültürel etkileşimlerinin sonucunda elde ettikleri kazanımlara dair deneyimleri ve algılarının tüm süreçlere yönelik yapılan değerlendirmeleri incelemişlerdir. Araştırma 2014-2018 yılları arasında Erasmus+ programlarıyla Avrupa ülkelerine eğitim için giden müzik alanı öğrencilerinin gittikleri yerlerdeki eğitim faaliyetlerine yönelik kazanımlarını, beklentilerini ve algılarını incelemektedir. Araştırma sonucunda bu programa katılan öğrencilerin programla ilgili bilgileri en çok öğretmenden öğrendikleri, program vasıtasıyla mesleki ve kişisel deneyimlerini arttırmak istedikleri, burs miktarının ve yabancı dillerinin yeterli olmadığını belirttikleri, gittikleri ülkede direkt bir ayrımcılıkla karşılaşmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Döşlü Kıratlı (2019), Erasmus+ programı bünyesinde lise kademesindeki okullarda uygulanan Avrupa Birliği projelerini, bu projelerde görev alan yöneticiler ile katılım gösteren öğretmenlerin görüşleri ekseninde incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, proje döngüsü yönetimine ait genel puanlar ile alt boyutlara ilişkin puanların yerli/yabancı katılımcılar bakımından istatistiki açıdan farklılaştığı; çalışmadaki alt boyutlardan biri olan proje fikrinin belirlenmesi boyutunda öğrenci seçim kriterlerinin net olmadığı; projelerin başarı hedeflerini sağlamada SWOT analizinin elverişli bir teknik olduğu, okullardaki mevcut teknolojinin kullanımının güçlü yön olduğu, katılımcı Türk öğretmenlerin yabancı dili kullanımdaki yetersizliklerinin zayıf ve tehdit eden bir yön olduğu, Erasmus+ programının bir fırsat olduğu, planlama boyutunda ise yapılan planlamaların proje konusu ve etkinliklerine, proje ekibine ve proje içeriğini geliştirme faaliyetlerine dönük olduğu; bütçe alt boyutunda ise proje için hazırlanan bütçenin güçlü bir güdülenme referansı olduğu, uygulama boyutunda proje ekibi ile ulusal ajans arasındaki koordinasyonun sağlanmasının proje başarısı için önemli olduğu, bu projelerle değişik kültürlerin birbirini tanımaları ve birbirlerine uyumlarının sağlandığı, proje sonuçlarının yaygınlaştırılarak sonuçların sürdürülebilirliğinin sağlanmasının gerekli ve önemli olduğu; izleme ve değerlendirme boyutunda ise Avrupa ülkelerinde ülkemizin yaptığı ve ülkemizi kapsayan projelere ilişkin önyargılarının bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güngördü (2019) tarafından yapılan bir başka araştırmada Avrupa Birliği bütçesinden Rize iline verilen mali desteklerin ilin sosyo-kültürel açıdan gelişimi ile ekonomik kalkınmışlığına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, başvuru proje sayısının yeterli olmaması, AB projelerle döngüsü aşamalarının gerçekleştirilmesinin zor olması, nitelikli personelin bulunmaması ve Rize ilinin sahip olduğu coğrafi konumu gibi sebeplerden dolayı katılımcıların, Avrupa Birliği desteğiyle Rize'ye verilen hibeler ve mali yardımların yeterli seviyede olmadığı yönünde görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada katılımcıların çoğunun, Avrupa Birliği bünyesinde Rize iline yapılmış mali desteklerin ilin ekonomik kalkınma seviyesinin artırılması açısından olumlu etkilediği görüşüne sahip iken, sosyo-kültürel gelişim bakımından olumlu etkisinin bulunmadığı yönünde ifadelerinin olduğu dikkati çekmektedir.

Tecer (2019) araştırmasında ülkemize Avrupa Birliği programlarına dahil olmadan önceki süreçte verilen mali desteklerin etkililiği; Tekirdağ özelindeki reaksiyonları ve bu düzeyde Avrupa Birliği'ne adaylık aşamasında yerelde uygulanan çalışmalarla ortaya çıkan katkıları değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda Tekirdağ Bölgesinin gereksinimlerinin belirlenmesi, giderilmesi bakımından yerel yönetimlerin mali ve beşeri kaynaklar yönünden güçlendirilmesinde yereldeki yetki ve görevlerin dağılımı çerçevesinde yetki paylaşımlarının gerçekleştirilmesine yönelik planlamaların yapılması ve böylelikle yerel yönetimlerle vatandaşların eş güdümlü olarak çalışmalarda yer alması sağlanarak planlama ve uygulama kısmında iş bölümü ve etkin katılımlarının bulunmasının faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz'ın (2019) 139 öğretmen/idareci katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada AB projelerinin özel eğitim okullarına sağladığı katkıların cinsiyete, yaşa, mesleki kıdeme, eğitim düzeyine, branşa, projeye katılıp katılmama durumuna, öğretmen ve yönetici görüşlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen ve yöneticilerin algılarının belirlenen ölçütlere göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği saptanmıştır.

Şemşit ve Taş Gürsoy (2020) araştırmalarında Avrupa Birliği programında sosyal girişimcilik konusunu ele almış, AB’de sosyal girişimciliği, politikalar ve uygulamalar çerçevesinde incelemiş ve bu kapsamda kavramsal bir çerçeve sunmuştur.

Çelik Uzun (2021), yetişkin eğitimi çerçevesinde Avrupa’nın değişik ülkelerinde ve farklı şehirlerinde kursiyer öğretmenler için açılan hizmet içi eğitim kursları hakkındaki katılımcı görüşlerini incelemiştir. Çalışmada, katılımcıların hizmet içi kurslarına dahil olurken kursun bulunduğu şehir, kurs maliyeti, kursun konusu ve dil gelişimine sağlayacağı olumlu katkı gibi değişkenleri önemsedikleri, genel olarak kursların katılımcıların kişisel ve mesleki gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığını düşündükleri, genellikle kurslardaki kişilerin sayıca çok olduğunu, katılımcıların kültür ötesi etkileşimi arttıracak profilde özelliklerde çeşitlilik göstermediğini, organizasyonlarla ilgili ve kurumsal boyutta sorunların yaşandığını belirttikleri görülmüştür.

Dolapçioğlu ve Girişken (2022: 296-317) tarafından yapılan araştırmada ise Avrupa Birliği Projeleri: Erasmus+ Programı ve Eylem Planları hakkında bilgi verilmektedir. Buna göre Erasmus+ Programı ilk olarak Avrupa Birliği üye ve aday ülkelerde 2014-2020 dönemleri arasında uygulanan bir programken 2021-2027 döneminde bireysel başvurular da kabul edilmeye başlanmıştır. Bireylerin kişisel ve mesleki anlamda ilerlemelerini eylemlere dayalı olarak destekleyen hareketlilik programı olarak sürmektedir. Bu programda eğitim ve öğretimin yanı sıra yaygın öğrenme uygulamaları ile gençlerin desteklenmesi amaçlamaktadır. Erasmus+ programının öncelikleri, çevresel sürdürülebilirlik; kapsayıcılık ve çeşitlik; dijital boyuttur. Okul eğitimi ve yetişkin eğitimi alanındaki projeler eTwinning, School Education Gateway, Electronic Platform for Adult Learning in Europe Platformlarını proje faaliyetleri öncesinde, sırasında ve sonrasında birlikte çalışmak için teşvik edilmektedir. Erasmus + içeriği kültürel miras, öğrenme performanslarını artırma, yabancı dil eğitimi ve dijital yeterlilikler, kapsayıcı eğitim, öğrenme ortamının zenginleştirilmesi, erken çocukluk eğitimi, öğretmenlerin dijital yeterliliklerinin artırılması, STEM yaklaşımları, erken okul terki üzerine önceliğe sahiptir. Erasmus + program türleri bireylerin öğrenme hareketliliği (KA1); kuruluşlar ve kurumlar arasında işbirliği (KA2) ve politika geliştirme ve işbirliğine destek (KA3) olmak üzere üç ana alana ayrılmaktadır ve Erasmus + programı yaşamboyu öğrenmeyi hedeflemektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın amacına, problemlerine, araştırmanın önemine, araştırmanın sayıltılarına, araştırmanın sınırlılıklarına ve tanımlamalara yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Amacı

AB projelerinin; okul ve öğretmenlere sağladığı katkılar bakımından incelenmesi bu araştırmanın hareket noktasını oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı 2022-2023 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı okullarda görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik tutum ve görüşlerine ilişkin olarak elde edilen verilerden hareketle değerlendirmelerde bulunmaktır. Bu amaç çerçevesinde, kullanılan ölçek yardımıyla sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin yaş, cinsiyet, coğrafi bölge, mezuniyet durumu, görev yaptığı kurum, çalışma süresi, kıdem, AB projelerine katılımına ilişkin bilgiler ve katılımcıların AB projelerinin okula ve okul paydaşlarına sağladığı faydalar hakkındaki görüşlerinin aktarılması hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorular cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Alt Problemler;

1. Avrupa Birliği(AB) projelerinin katkılarını değerlendirme ölçeğinin değerlendirme ve faktörlerine yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
3. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile yaşları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
4. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

5. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların branşları (mezun olunan bölüm) arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
6. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların mezuniyet derecesi arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
7. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların çalıştıkları kurum arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
8. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların görev yaptıkları yerleşim yeri ile arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
9. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların meslekteki kıdem yılı arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
10. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile projede aktif görev alma ve almama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
11. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile bilimsel bir projeye katılıp katılmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
12. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile idari görevi olma ve olmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?
13. Öğretmenlerin okullarda yürütölen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşleri nedir?
14. Öğretmenlerin okullarda yürütölen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nedir?
15. Öğretmenlerin okullarda yürütölen Avrupa Birliği (AB) projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri nedir?

3.2.Araştırmanın Yöntemi

Bu tez çalışmasında, Türkiye’de AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik olarak MEB’e bağlı okullarda (kamu ve özel) görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin konuya ilişkin tutum ve görüşleri araştırılmaktadır. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim-öğretim yılında MEB’e bağlı okullarda görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin; AB projelerinin bu okullarda görev yapan öğretmenlere ve okullara katkılarına yönelik algıları ölçek aracılığı ile tespit edilerek incelenmekte ve bu görüşlere yönelik olarak elde edilen veriler katılımcıların demografik değişkenlerine göre yorumlanmaktadır.

Bu araştırma literatürde en etkili araştırma modellerinden biri olarak kabul edilen karma yöntem (mixed method) çerçevesinde gerçekleştirilmiş ve hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada karma araştırma desenlerinden karma açıklayıcı desen kullanılmıştır. Bu desende araştırmacı nicel verileri toplayarak araştırmaya başlamakta ve nitel verilerin toplanıp analiz edilmesiyle sürece devam etmektedir. Araştırmanın sonuç bölümünde ise nitel ve nicel veriler birbiri ile karşılaştırılarak açıklanmaktadır (Creswell ve Plano-Clark, 2007: 72-74).

Avrupa Birliği projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutum ve görüşlerinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bilindiği gibi ilişkisel tarama modelinde “iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiler belirlenmektedir” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Karadeniz ve Demirel, 2020: 16). Araştırmanın nicel verileri, Kesik ve Balcı (2013) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak katılımcı öğretmenlerin görüşlerini içeren anket aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmanın nicel verilerinin toplanabilmesi için Kesik ve Balcı (2013) tarafından hazırlanan bu ölçeğin kullanmak için mail yolu ile izin alınmıştır. 31 maddeden oluşan ankete demografik özellikleri içeren değişkenler eklenmiştir. Son hali verilen anket formu google.forma aktarılarak erişim kolaylığı sağlaması bakımından çevrimiçi olarak örneklem gruba ulaşılabilecek gruplarda paylaşılmıştır. Ankete verilen cevaplar excel programına aktararak gerekli kodlamalar yapılmıştır.

Avrupa Birliği projelerinin okullara, öğretmenlere ve öğrencilere sağladığı katkıları belirlemek ve sosyal bilgiler ile coğrafya öğretmenlerinin bu projelerin katkılarına yönelik tutum ve görüşlerini ortaya koyarak değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi için kullanılan bu model ile 437 katılımcıdan elde edilen ölçek verileri SPSS-21 nicel yazılım programı yardımıyla analiz edilmiştir. Ölçeğe cevap veren katılımcılar Türkiye'nin yedi bölgesinde öğretmenlik mesleğini icra eden ve AB projelerinin yazım-planlama-hareketlilik süreçlerinde görev alan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenleridir. Anket ve analizler neticesinde Avrupa Birliği projelerinin katkılarına yönelik öğretmenlerin görüş ve tutumları ile kişisel özellikleri arasındaki ilişkiler ortaya koyulmuştur.

Araştırmanın nitel boyutunda ise durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışmaları, iki soruyu temel almaktadır. Bu sorular nasıl ve niçin sorularıdır. Bu sorular yoluyla araştırmacı tarafından kontrol edilemeyen olgu ve olaylar derinlemesine incelenebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmanın nitel verileri, araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze gerçekleştirilen görüşmelerle toplanarak betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Betimsel analizde, elde edilen veriler, önceden belirlenen temalar altında özetlenerek yorumlanmaktadır. Betimsel analizin amacı, tespit edilen bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış haliyle araştırmayı inceleyenlere sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Görüşmeye gönüllülük esasına göre katılan toplam 65 katılımcının verdiği cevaplara göre tematik alanlar belirlenerek katılımcılara kodlar verilmiştir. Nicel ve nitel araştırma süreçlerinde elde edilen tüm bu veriler sayısallaştırılarak tablo ve şekiller halinde özetlenmiş ve bu veriler doğrultusunda yorumlanmıştır.

3.2.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında Kesik ve Balcı (2016) tarafından geliştirilen “Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” izni alınmak suretiyle kullanılmıştır. Ölçek, 31 madde ve 5 faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler; Kişisel/Mesleki Gelişim, Kurumsal Gelişim, Yabancı Dil Öğrenme, Sosyal Gelişim ve Kültürel Gelişim başlıkları ile yer almaktadır.

“AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm (A Bölümü) katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan maddeleri içermektedir. A bölümünde katılımcıların yaşı, cinsiyeti, mezun oldukları bölüm, mezuniyet dereceleri, çalıştıkları kurum, görev yapılan yerleşim yeri, mesleki kıdemleri, daha önce AB ile bilimsel bir projeye katılıp katılmadıkları ve idari görevlerinin olup olmadığı ile ilgili sorular yer almaktadır. Anketin bu bölümünde demografik yapı ile birlikte katılımcıların Avrupa birliği projeleri ile bilimsel projelerde yer alıp almadıkları ile idari görevleri olup olmadığı öğrenilmeye çalışılmaktadır. İkinci bölüm (B Bölümü) 31 maddeden oluşmuş olup bu bölümde Kurumsal Gelişim, Sosyal Gelişim, Yabancı Dil Öğrenme, Kişisel/Mesleki Gelişim ve Kültürel Gelişim boyutları ile öğretmenlerin tutum ve görüşlerini öğrenmeye yönelik beşli likert ölçeğinin kullanıldığı sorular sorulmuştur. Likert ölçeğinde değerler “Kesinlikle Katılmıyorum=1” “Katılmıyorum=2” “Kararsızım=3” “Katılıyorum=4” “Kesinlikle Katılıyorum=5” aralığında sıralanmıştır.

“AB Projeleri Katkıları Değerlendirme Ölçeği”nde üç faktör, toplam % 70.52 varyans açıklamaktadır. Ölçeğin Cranbach alfa güvenirlik katsayısı 0.95’dir. Ölçek ile ilgili geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda bir alt boyutta sadece iki madde kalmıştır. Ancak ölçeğin genel güvenirlik değerleri, ölçeğin toplam varyansını açıklama oranı ile anlamlılık düzeyi standartlara uygun gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Aynı zamanda geçerlik ve güvenirlik analizden elde edilen değerler ölçeğe ait kuramsal temelin istenen düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır (Şimşek, 2007). Bu nedenle ölçeğin kullanılmasında herhangi bir sorun görülmemiştir.

Ölçekle ilgili gerçekleştirilen güvenirlik analizleri sonucunda ölçeğin yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,957$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin 13 maddeden içeren Kurumsal Gelişim alt boyutun yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,952$), 7 maddeden oluşan Kişisel/Mesleki Gelişim alt boyutunun yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,920$), 5 maddeden oluşan Sosyal Gelişim alt boyutun yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,889$), 4 maddeden oluşan Yabancı Dil Öğrenme alt boyutunun yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,879$), ve 2 maddeden oluşan Kültürel Gelişim alt boyutunun yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,868$) olduğu saptanmıştır. Bir ölçeğin kullanılabilmesi için güvenirlik katsayısının .70 ve üzerinde

olması yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2010). Bu sonuçlar ölçeğin mükemmel derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Kurumsal Gelişim boyutunda 13 madde (M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M30, M31); Kişisel/Mesleki Gelişim boyutunda 7 madde (M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18); Sosyal Gelişim boyutunda 5 madde (M4, M5, M6, M7, M8); Yabancı Dil Öğrenme boyutunda 4 madde (M3, M9, M10, M11) ve Kültürel Gelişim boyutunda 2 madde (M1, M2) yer alan anket toplamda 437 katılımcıya uygulanmıştır. Anketten elde edilen veriler SPSS 21 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. AB Projeleri Katkıları Değerlendirme Ölçeğinin, cronbach alfa güvenirlik katsayısının 0.95, geçerlilik analizi sonucuna göre ölçeğin geçerliliğinin 0.50'nin üzerinde olduğu belirtilmiştir.

Araştırmanın nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde hazırlanan görüşme sorular aynı sıra ile yöneltilmekte ve katılımcılar ilgili soruların cevaplarını istedikleri genişlikte yanıtlayabilmektedirler (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Görüşmeler sırasında araştırmacı, süreci farklı sorularla yönlendirebilmekte ve görüşmecilerin cevaplarını farklı açılardan açıklamalarını sağlayabilmektedir (Türnüklü, 2000: 547; Akt. Bostancı, 2019). Avrupa Birliği projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutum ve görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu tam yapılandırılmış görüşme formu düzeyinde katı değil, yapılandırılmamış görüşme formu düzeyinde de esnek değildir. Bu kapsamda formun iki teknik arasında yer alan bir yöntem olduğu ifade edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Veri toplama aracı olarak kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde cinsiyet, yaş, görevli bulunulan kurum, mesleki deneyim, branş gibi kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise üç açık uçlu soru yer bulunmaktadır. Bu sorular şöyledir:

- **S.1.** Sizce okullarda yürütülen AB projeleri okulu nasıl etkilemektedir?
Lütfen açıklayınız?

- **S.2.** Sizce AB projelerine dâhil olmak öğretmenlerin gelişimini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?
- **S.3.** Sizce okullarda yürütülen AB projelerine öğrencilerin aktif katılımı gelişimlerini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?

3.2.2. Veri Analizi

Araştırmanın verilerini analiz etmeden önce normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılım gösterebilmesi için çarpıklık ve basıklık değerinin -2 ile +2 arasında olması gerekmektedir (Şencan, 2005). Aşağıda yer alan tablo incelendiğinde elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Araştırmanın verileri normal dağılım gösterdiğinden dolayı araştırmada parametrik testler olan t-testi ve ANOVA testi kullanılacak olup; verilere ait tanımlayıcı istatistik analizlerine de yer verilmektedir.

Tablo 1.

Araştırmada Kullanılan Ölçeğe Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Boyutlar	Çarpıklık	Basıklık
Kurumsal Gelişim	-,501	-,384
Kişisel Mesleki Gelişim	-,739	,146
Sosyal Gelişim	-,949	,280
Yabancı Dil Öğrenme	-1,092	,639
Kültürel Gelişim	-1,156	,933
ÖLÇEĞİN GENELİ	-1,051	,738

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Avrupa Birliği(AB) projelerinin katkılarını değerlendirme ölçeğinin değerlendirme ve faktörlerine yönelik tutumları ne düzeydedir?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla SPSS 21 programında anketin beş boyutu ile ilgili tanımlayıcı analizler yapılarak aritmetik ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek

amacıyla t-Testi yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “*Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile yaşları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “*Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “*Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların branşları (mezun olunan bölüm) arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla t-Testi yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile mezun olunan bölüm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “*Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların mezuniyet derecesi arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile mezuniyet derecesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların çalıştıkları kurum arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile çalıştıkları kurum arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların görev yaptıkları yerleşim yeri ile arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların meslekteki kıdem yılı arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile meslekteki kıdem yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırmanın onuncu alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile projede aktif görev alma ve almama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla t-Testi yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile projede aktif görev alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın on birinci alt problemi olan “Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları

ile bilimsel bir projeye katılıp katılmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla t-Testi yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile bilimsel bir projeye katılım durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın on ikinci alt problemi olan “*Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile idari görevi olma olmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?”* sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla t-Testi yapılmıştır. Ölçekte yer alan boyutlar ile idari görevi olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın on üçüncü alt problemi olan “*Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşleri nedir?”* sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Bu alt problemde 13 tane tema oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler tablolaştırılarak frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Aynı anlama gelen ifadeler belirlenerek tek temada toplanmıştır. Katılımcılara kodlar verilerek örnek cümleler paylaşılmıştır. Bu aşamada etik kurallara dikkat edilmiştir.

Araştırmanın on dördüncü alt problemi olan “*Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nedir?”* sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Bu alt problemde 19 tane tema oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler tablolaştırılarak frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Aynı anlama gelen ifadeler belirlenerek tek temada toplanmıştır. Katılımcılara kodlar verilerek örnek cümleler paylaşılmıştır. Bu aşamada etik kurallara dikkat edilmiştir.

Araştırmanın on beşinci alt problemi olan “*Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri nedir?”* sorusuna yanıt bulabilmek amacıyla betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Bu alt problemde 15 tane tema oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış

görüşme formundan elde edilen veriler tablolaştırılarak frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Aynı anlama gelen ifadeler belirlenerek tek temada toplanmıştır. Katılımcılara kodlar verilerek örnek cümleler paylaşılmıştır. Bu aşamada etik kurallara dikkat edilmiştir.

Araştırmanın nitel kısmında gönüllülük esasına göre gerçekleştirilen görüşmeler yüz yüze ve katılımcı öğretmenlerin tercih ettiği ortamlarda araştırmacı tarafından yapılmıştır. Görüşme sorularına verilen cevaplar araştırmacı veya katılımcılar tarafından forma yazılmıştır. Görüşmeler 10-15 dakika sürmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşme formu verilerinin analizinde katılımcılardan sosyal bilgiler öğretmenler S1, S2, S3.....S39; Coğrafya öğretmenleri C1, C2, C3.....C26 biçiminde kodlanmıştır. Daha sonra verilen cevapların temaları oluşturulmuş ve cevaplar excel programına aktarılmış; verilen cevaplara göre toplam 47 tema belirlenmiştir. Veriler belirlenen temalara göre kategorileştirilmiş olup; verilerin aritmetik ortalamaları ve yüzdeleri hesaplanıp analizleri yapılarak tablolar şeklinde sunulmuştur.

3.3. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Türkiye genelinde Avrupa Birliği (AB) projelerine katılan, hazırlanmasında veya proje hareketliliklerinde yer alan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, araştırmacı tarafından oluşturulan bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Marshall ve Rossman, 2017).

Bu araştırmanın nicel boyutundaki örnekleme belirlenirken araştırmacının ölçütü araştırmaya katılan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin en az bir tane AB projesinde yer almış olmalarıdır. Buna göre araştırmaya örnekleme; 300'ü Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi kurumda, 74'ü özel okulda, 63'ü bilim ve sanat merkezinde görev yapan 252 Sosyal Bilgiler 185 Coğrafya Öğretmeni olmak üzere toplam 437 öğretmenden oluşturmaktadır.

Çanakkale ili genelinde 176 sosyal bilgiler ve 94 coğrafya öğretmeni görev yapmakta ve il merkezinde 46 sosyal bilgiler, 41 coğrafya öğretmeni bulunmaktadır. Bu araştırmanın nitel çalışma grubunu Çanakkale il merkezinde görev yapan 39 sosyal bilgiler öğretmeni ile 26 coğrafya öğretmeni olmak üzere toplam 65 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Katılımcıların nitel araştırmaya katılmalarının temel ölçütü ise AB projelerinin yazımı-planlanması-hareketlilikleri sürecinde dolaylı ya da doğrudan görev almış olmalarıdır.

3.4. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli kuramsal ve mantıksal çerçeveyi oluşturmak amacıyla gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda AB projeleri konusunda gerçekleştirilmiş sınırlı sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde konu ile ilgili olarak gerçekleştirilmiş toplam 4 tez çalışması yer almaktadır. Bu çalışmaların üçü yüksek lisans tezi ve biri ise doktora tezi olup; çalışmaların sadece bir tanesi konuya yönelik öğretmen görüşlerini ele almaktadır. Literatürde yer alan akademik çalışmalarda ise AB projeleri kapsamında genellikle yabancı dil öğretmenleri, bilişim teknolojileri öğretmenleri, matematik ve fen bilimleri öğretmenleri ile araştırmalar yürütülmüş ve sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerini içeren bir çalışma gerçekleştirilmemiştir. Bu açıdan ele alındığında gerçekleştirilen bu tez çalışmasının literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın, AB projelerinin okul ve okul paydaşlarına sağladığı katkıların belirlenmesi ve değerlendirilmesi bakımından bundan sonraki çalışmalara rehber niteliğinde olması beklenmektedir. Ayrıca bu araştırmanın öğretmenlerin AB projelerine yönelik ilgi ve farkındalığın artmasına ve proje yazımına yönelik motivasyonlarının artmasına katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Diğer yandan ele alınan araştırma konusunun yer aldığı herhangi bir çalışmaya rastlanılmaması nedeniyle; bu araştırma bundan sonra yapılacak olan çalışmalara kaynak teşkil etmesinden dolayı önemlidir.

Çalışma kapsamında AB projelerine yönelik olarak sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenleri örneklemeden hareketle elde edilen verilerin bu projelerin okullara etkilerine yönelik geribildirim sağlaması bakımından, AB proje süreçlerinin iyileştirilmesine veri

sağlaması beklenmektedir. Bu bakımdan AB projelerinin okullara ve öğretmenlere sağladığı katkılara yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi hususu, mevcut durumun betimlenmesi, bu konulara yönelik araştırma yapacak kişilere rehber olması ve araştırmacılara farklı bir perspektif kazandırması bakımından önem taşımaktadır.

3.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, veri toplama aracı olarak kullanılan “Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” maddelerine ve yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara verilen öğretmen cevapları ve sınırlıdır. Araştırma nicel kısmında veri toplama süreci Türkiye genelinde yürütülmekle birlikte katılımın gönüllülük esasına dayanması ve ülke genelindeki tüm öğretmenlere ulaşma zorluğu nedeniyle 437 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Diğer yandan çalışmanın nitel kısmı da görüşmeye dayalı olması nedeni ile araştırmacının katılımcılara ulaşımını sağlamak adına Çanakkale ili ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmacı çalışma kapsamını Türkiye’de görev yapmakta olan öğretmen branşlarından sosyal bilgiler ve coğrafya ile sınırlı tutarak daha önce AB projeleri ile ilgili olarak bu branşlar çalışılmamış olmasını göz önünde bulundurmıştır.

3.6. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada,

1. Araştırma örnekleminin evreni temsil ettiği,
2. Araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin ölçek maddelerine cevap verebilecek deneyim ve birikime sahip oldukları
3. Araştırmaya katılan katılımcıların ölçeğin uygulanması sırasında birbirlerinden etkilenmedikleri,
4. Araştırmaya katılan katılımcıların ölçek maddelerine içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

3.7. Tanımlar

Ulusal Ajans: AB'nin eğitim ve gençlik programlarını Türkiye'de duyurmak; katılım çalışmalarını yürütmek, koordine etmek, izlemek ve Avrupa Komisyonuna raporlamak; programlarla ilgili Avrupa Komisyonu'yla görüşmeler yapmak vb amacıyla kurulmuştur. Dışişleri Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı adıyla kurulan bu kuruluş için Ulusal Ajans kısa adı kullanılmaktadır (Bakanlara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 2018).

AB Projeleri: 2021-2027 yılları arasında Erasmus+ Plus yeni döneminde Ka1 Okul Eğitimi Öğrenci ve Personel Hareketliliği ile okul ve okul eğitimi alanındaki kurum ve kuruluşlara ulus ötesi işbirliği ve deneyim paylaşımı sunan; eğitim personeli ve öğrenciler için yurtdışı hareketlilik eylemlerini de kapsayan eğitimle ilgili proje çalışmalarıdır (Kesik, 2016).

Sosyal Bilgiler Öğretmeni: İlk ve orta seviyede öğrenim gören öğrencilere tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimler ile insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi konuları bütünleştirilmiş olarak ele alan disiplinler arası yaklaşımla anlatan kişiye denir (MEB, 2018).

Coğrafya Öğretmeni: Devlet okulları ve özel eğitim kurumlarının ortaöğretim kademelerinde coğrafya dersine giren doğa olaylarını ve bu olayların canlılar üzerine etkisini, çeşitli ilkelere bağlı kalarak aktaran, kişidir (MEB, 2018).

Bilim ve Sanat Merkezi: Türkiye'de Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan ve özel yetenekli tanısı alan 2-12 sınıftaki öğrencilere yetenek alanlarına göre eğitim ve öğretimin verildiği kurumdur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bu bölümünde Türkiye genelinde görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik tutum ve görüşlerine ilişkin araştırmanın alt problemleri kapsamında ulaşılan bulgulara yer verilmektedir.

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırma kapsamında veri elde etmek amacıyla “Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeği” ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Gönüllülük ilkesine göre uygulanan ölçek; 300’ü Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi kurumda, 74’ü özel okulda, 63’ü bilim ve sanat merkezinde çalışan 252 Sosyal Bilgiler 185 Coğrafya Öğretmeni olmak üzere toplam 437 öğretmene uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun katılımcıları ise Çanakkale il merkezinde görev yapan 39 sosyal bilgiler öğretmeni ile 26 coğrafya öğretmeni olmak üzere toplam 65 öğretmenden oluşturmaktadır.

Tablo 2.

Nicel Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Özellikler

Değişken		Frekans(f)	Yüzde(%)
Yaş	21-30	39	8,9
	31-40	155	35,5
	41-50	165	37,8
	51-60	63	14,4
	61 ve üzeri	15	3,4
	Toplam	437	100,0
Cinsiyet	Kadın	206	47,1
	Erkek	231	52,9
	Toplam	437	100,0
Coğrafi Bölge	Marmara Bölgesi	127	29,1
	İç Anadolu Bölgesi	99	22,7
	Ege Bölgesi	60	13,7
	Akdeniz Bölgesi	45	10,3
	Doğu Anadolu Bölgesi	38	8,7
	Karadeniz Bölgesi	35	8,0
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	33	7,6
	Toplam	437	100,0

Mezun Olunan Bölüm	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	57,7
	Coğrafya Öğretmenliği	185	42,3
	Toplam	437	100,0
Katılımcıların Mezuniyet Derecesi	Lisans	273	62,5
	Yüksek Lisans	126	28,8
	Doktora	38	8,7
	Toplam	437	100,0
Katılımcıların Çalıştıkları Kurumlar	MEB	300	68,6
	Özel Okul	74	16,9
	BİLSEM	63	14,4
	Toplam	437	100,0
Katılımcıların Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri	Şehir	300	68,6
	İlçe	103	23,6
	Köy	34	7,8
	Toplam	437	100,0
Katılımcıların Mesleki Kıdem Dağılımı (yıl)	1-5	42	9,6
	6-10	70	16,0
	11-15	98	22,4
	16-20	98	22,4
	21 ve üzeri	129	29,5
	Toplam	437	100,0
AB Projesine Katılım Durumu	Evet	189	43,2
	Hayır	248	56,8
	Toplam	437	100,0
Bilimsel Projeye Katılım Durumu	Evet	270	61,8
	Hayır	167	38,2
	Toplam	437	100,0
Katılımcıların İdari Görevlerinin Bulunma Durumu	Evet	106	24,3
	Hayır	331	75,7
	Toplam	437	100,0

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların %8.9'unun 21-30, %35.5'inin 31-40, %37.8'inin 41-50, 14.1'inin 51-60 , %3,4'ünün 61 ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir. Diğer yandan katılımcıların cinsiyete göre %47.1'i kadın ve %52.9'u erkek şeklinde dağılım gösterdiği; %7.6'sının Güneydoğu Anadolu, %8'inin Karadeniz, %8.7'sinin Doğu Anadolu, %10.3'ünün Akdeniz, %13.7'sinin Ege, %22.7'sinin İç Anadolu ve %29.1'inin Marmara Bölgesi'nde görev yaptığı tabloda yer almaktadır. Katılımcıların %57.7'si sosyal bilgiler, %42.3'ünün coğrafya öğretmenliği bölümü mezunu olup; %62.5'i lisans,%28.8'i yüksek lisans ve %8.7'si ise doktora mezunudur. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin %68.6'sı MEB'de, %16.9'u özel okulda, %14.4'ü BİLSEM'de çalışmakta ve %68.6'sı kent merkezinde, %23.6'sı ilçede, %7.8'i ise kırsalda görev yapmaktadır.

Mesleki kıdem bakımından incelendiğinde katılım gösteren öğretmenlerin %9.6'sının 1-5 yıl, %16'sının 6-10 yıl, %22,4'ünün 11-15 yıl, %22,4'ünün 16-20 yıl, %29.5'inin yirmi bir ve üzeri kıdeme sahip olduğu belirlenmiştir. Bunlara ek olarak katılımcıların %43,2'sinin herhangi bir AB projesine katıldığı, %56.8'inin herhangi bir AB projesine katılmadığı; %61.8'inin daha önce bilimsel bir projeye katıldığı, %38.2'sinin ise daha önce bilimsel bir projeye katılmadığı; katılımcıların %24.3'ünün idari görevde olduğu, %75.7'sinin de idari görevde olmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmanın nitel çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler aşağıdaki tabloda özetlenmektedir.

Tablo 3.

Nitel Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken		Frekans(f)	Yüzde(%)
Yaş	21-30	2	3,1
	31-40	19	29,2
	41-50	31	47,7
	51-60	13	20,0
	61 ve üzeri	0	0
	Toplam	65	100,0
Cinsiyet	Kadın	35	53,8
	Erkek	30	46,2
	Toplam	65	100,0
Mezun Olunan Bölüm	Coğrafya Öğretmenliği	26	40,0
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	39	60,0
	Toplam	65	100,0
Katılımcıların Çalıştıkları Kurumlar	BİLSEM	6	9,2
	MEB	54	83,1
	Özel Okul	5	7,7
	Toplam	65	100,0
Katılımcıların Mesleki Kıdem Dağılımı (yıl)	1-5	0	0
	6-10	5	7,7
	11-15	13	20,0
	16-20	19	29,2
	21 ve üzeri	28	43,1
	Toplam	65	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılanların %3.1'inin 21-30, %29.2'sinin 31-40, %47.7'sinin 41-50, %20.0'inin 51-60, %0'ının 61 ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir. Katılımcılar cinsiyet bakımından ise %53.3'inin kadın ve %46.2'sinin erkek şeklinde dağılım göstermektedir. Katılımcı öğretmenlerin %60.0'ı sosyal bilgiler ve

%40.0'ı ise coğrafya öğretmenliği bölümlerinden mezun iken; %83.1'i kamu okulunda, %7.7'si özel okulda, %9.2'si BİLSEM'de çalışmaktadır. Elde edilen veriler katılımcıların %0.0'ının 1-5 yıl, %7.7'sinin 6-10 yıl, %20'sinin 11-15 yıl, %29,2'sinin 16-20 yıl, %43.1'inin yirmi bir ve üzeri kıdeme sahip olduğunu göstermektedir.

4.2. Alt problemler

Araştırmada cevaplandırılmaya çalışılan sorular ve bu sorulara ilişkin elde edilen veriler doğrultusunda yapılan değerlendirmeler aşağıda başlıklar halinde ele alınmaktadır.

4.2.1. AB projelerinin katkılarını değerlendirme ölçeğinin değerlendirme ve faktörlerine yönelik tutumları ne düzeydedir?

Yukarıda ifade edilen soru kapsamında SPSS 21 programında anketin beş boyutu ile ilgili tanımlayıcı analizler yapılarak aritmetik ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmış olup; elde edilen veriler Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4.

Kurumsal Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler

Maddeler	$\bar{x}$	Ss
19- Okul yönetiminin öğretmen ve öğrenciye olan desteğini artırır.	4,28	,035
20- Velilerin okula katılımını ve desteğini artırır	4,17	,038
21-Okul-aile birliği ve diğer sivil toplum örgütleri ile olan ilişkiyi artırır.	4,31	,033
22- Okul kaynaklarından daha fazla yararlanılmasını sağlar.	4,25	,037
23- Bu tür projelere katılım okula ilişkin olumlu algı oluşmasına katkı sağlar.	4,50	,029
24- Diğer okullarla yeni bağlar, dinamikler kurulmasına katkı sağlar.	4,50	,029
25- Diğer okullar ve kurumlar üzerinde olumlu bir etki yaratır.	4,39	,033
26-Okulun başarısını arttırmaya katkı sağlar	4,21	,038
27-Okulların Avrupa'ya daha fazla açılmasını sağlar.	4,41	,033
28- Fırsat eşitliğinin geliştirilmesine katkı sağlar.	4,13	,041
29-Yerel kuruluşlar ve otoritelerle işbirliğinin artmasına katkı sağlar.	4,27	,034
30-Yerel şirketlerin, kuruluşların desteğini artırır	4,22	,036
31-Yerel otoritelerin eğitim alanında bölgeler ve sınırlar arası işbirliğini güçlendirir.	4,35	,034
Genel Ortalama	4,31	,565

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “Okul yönetiminin öğretmen ve öğrenciye olan desteğini arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.28), “Velilerin okula katılımını ve desteğini arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.17),“Okul-aile birliği ve diğer sivil toplum örgütleri ile olan ilişkiyi arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.31), “Okul kaynaklarından daha fazla yararlanılmasını

sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.25), “Bu tür projelere katılmanın okula ilişkin olumlu algı oluşmasına katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.50) belirtmişlerdir. Yine Tablo 4’te görüldüğü gibi “Diğer okullarla yeni bağlar, dinamikler kurulmasına katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.50), “Diğer okullar ve kurumlar üzerinde olumlu bir etki yarattığını”($\bar{x}$ = 4,39), “Okulun başarısını arttırmaya katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4,21),“Okulların Avrupa’ya daha fazla açılmasını sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.41), “Fırsat eşitliğinin geliştirilmesine katkı sağladığını”($\bar{x}$ =4,13), “Yerel kuruluşlar ve otoritelerle işbirliğinin artmasına katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.27), “Yerel şirketlerin, kuruluşların desteğini arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.22), “Yerel otoritelerin eğitim alanında bölgeler ve sınırlar arası işbirliğini güçlendirdiğini” ($\bar{x}$ = 4.27) ifade etmişlerdir. Tüm bu veriler doğrultusunda öğretmenlerin, AB projelerinin kurumsal gelişim olarak okullara olumlu yönde katkılarının olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 5.

Kişisel-Mesleki Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler

Maddeler	$\bar{x}$	ss
12-Özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağlar.	4,52	,029
13-Daha yenilikçi olmalarına katkı sağlar.	4,41	,031
14-Yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinmelerini sağlar.	4,37	,033
15- Katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgisinin artmasını sağlar.	4,34	,035
16-Avrupa’daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufkunu geliştirir	4,39	,033
17-Avrupalılık algılarının gelişmesine katkı sağlar.	4,25	,038
18- Topluma daha etkin katılım göstermelerini sağlar.	4,31	,033
Genel Ortalama	4,37	,573

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler; “Avrupa Birliği projelerinin özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.52), “Daha yenilikçi olmalarına katkı sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.41), “Yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinmelerini sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.37), “Katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgisinin artmasını sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.34), “Avrupa’daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufkunu geliştirdiği” ($\bar{x}$ = 4.39), “Avrupalılık algılarının gelişmesine katkı sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.25), “Topluma daha etkin katılım göstermelerini sağladığı” ($\bar{x}$ = 4.31) yönünde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 6.

Sosyal Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler

Maddeler	$\bar{x}$	ss
4- İletişim becerilerinin gelişmesini sağlar	4,54	,028
5- İşbirliği içinde çalışmalarına katkı sağlar.	4,48	,030
6- Takım çalışması becerilerinin gelişmesine katkı sağlar	4,52	,029
7-Sosyal becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.	4,53	,029
8- Daha fazla sorumluluk almalarını sağlar	4,44	,030
Genel Ortalama	4,50	,557

Tablo 6 incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğretmenlerin; “Avrupa Birliği projelerinin, iletişim becerilerinin gelişmesini sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.54), “İşbirliği içinde çalışmalarına katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.48), “Takım çalışması becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.52), “Sosyal becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.45), “Daha fazla sorumluluk almalarını sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.44), ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 7.

Yabancı Dil Öğrenme Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler

Maddeler	$\bar{x}$	ss
3-Dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını sağlar	4,49	,030
9-Yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini artırır	4,55	,030
10- Dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.	4,56	,029
11-Yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağlar.	4,53	,029
Genel Ortalama	4,53	,570

Tablo 7’de görüldüğü üzere de araştırmaya katılan öğretmenler “Avrupa Birliği projelerinin, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.49), “Yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.55), “Dil becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.56), “Yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.53) belirtmişlerdir.

Tablo 8.

Kültürel Gelişim Boyutu ile İlgili Tanımlayıcı Analizler

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1-Diğer kültürlere ilişkin ilgilerini artırır	4,55	,028
2-Gerçek kültürel deneyimler edinmelerini sağlar.	4,55	,029
Genel Ortalama	4,55	,577

Son olarak Tablo 8’deki veriler ele alındığından araştırmaya katılan öğretmenlerin, “Avrupa Birliği projelerinin, diğer kültürlerle ilişkin ilgilerini arttırdığını” ($\bar{x}$ = 4.55) ve “gerçek kültürel deneyimler edinmelerini sağladığını” ($\bar{x}$ = 4.55) ifade ettikleri görülmektedir.

4.2.2. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirme ile cinsiyetleri arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	T	df	p
Kurumsal Gelişim	Erkek	206	4,34	,568	1,033	435	,302
	Kadın	231	4,28	,562			
Kişisel Mesleki Gelişim	Erkek	206	4,38	,591	,343	435	,732
	Kadın	231	4,36	,558			
Sosyal Gelişim	Erkek	206	4,50	,579	-,283	435	,777
	Kadın	231	4,51	,538			
Yabancı Dil Öğrenme	Erkek	206	4,52	,591	-,506	435	,613
	Kadın	231	4,55	,551			
Kültürel Gelişim	Erkek	206	4,52	,614	-,959	435	,338
	Kadın	231	4,58	,543			

Tablo 9’daki veriler incelendiğinde katılımcıların cinsiyetleriyle AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğinde yer alan kurumsal gelişim ($t_{(435)}= 1.033$, $p>0,05$), kişisel mesleki gelişim ($t_{(435)}= ,343$, $p>0,05$), sosyal gelişim ($t_{(435)}= -,283$, $p>0,05$), yabancı dil öğrenme ($t_{(435)}= -,506$, $p>0,05$), kültürel gelişim ($t_{(435)}= -,959$, $p>0,05$) boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir.

4.2.3. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile yaşları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirme ile yaş arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Yaş Değişkenine Göre ANOVA Analizleri

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kurumsal Gelişim	21-30	39	4,37	,591	Gruplar arası	,236	4	,059	,183	,947
	3140	155	4,30	,556	Gruplar içi	139,229	432	,322		
	41-50	165	4,30	,522	Toplam	139,465	436			
	51-60	63	4,32	,612						
	61 ve üzeri	15	4,26	,851						
	Toplam	437	4,31	,565						
Kişisel Mesleki Gelişim	21-30	39	4,39	,617	Gruplar arası	,093	4	,023	,070	,991
	3140	155	4,36	,555	Gruplar içi	143,294	432	,332		
	41-50	165	4,36	,541	Toplam	143,387	436			
	51-60	63	4,39	,626						
	61 ve üzeri	15	4,40	,793						
	Toplam	437	4,37	,573						
Sosyal Gelişim	21-30	39	4,55	,621						
	3140	155	4,47	,546	Gruplar arası	,565	4	,141	,452	,771
	41-50	165	4,54	,529	Gruplar içi	135,057	432	,313		
	51-60	63	4,46	,586	Toplam	135,622	436			
	61 ve üzeri	15	4,52	,712						
	Toplam	437	4,50	,557						
Yabancı Dil Öğrenme	21-30	39	4,51	,626	Gruplar arası	,244	4	,061	,186	,946
	3140	155	4,53	,564	Gruplar içi	141,470	432	,327		
	41-50	165	4,55	,540	Toplam	141,714	436			
	51-60	63	4,53	,597						
	61 ve üzeri	15	4,43	,728						
	Toplam	437	4,53	,570						

Kültürel Gelişim	21-30	39	4,48	,720	Gruplar arası	1,553	4	,388	1,164	,326
	31-40	155	4,5419	,563	Gruplar içi	144,017	432	,333		
	41-50	165	4,61	,504	Toplam	145,570	436			
	51-60	63	4,53	,624						
	61 ve üzeri	15	4,3333	,81650						
	Toplam	437	4,55	,577						

Tablo 10'a göre araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşları ile Kurumsal Gelişim ($F=,183$; $p>.05$), Kişisel Mesleki Gelişim ($F=,070$; $p>.05$), Sosyal Gelişim ($F=,452$; $p>.05$), Yabancı Dil Öğrenme ($F=,186$; $p>.05$) ve Kültürel Gelişim ($F=1.164$; $p>.05$) boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir.

4.2.4. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirme ile görev yapılan coğrafi bölge arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Görev Yapılan Coğrafi Bölge Değişkenine Göre ANOVA Analizleri

Boyutlar	Bölge Adı	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
Kurumsal Gelişim	Karadeniz	35	4,27	,636	Gruplar arası	3,783	6	,631	1,998	,065	
	Marmara	127	4,40	,564	Gruplar içi	135,682	430	,316			
	İç Anadolu	99	4,29	,525	Toplam	139,465	436				
	Ege	60	4,11	,595							
	Akdeniz	45	4,34	,547							
	Doğu	38	4,38	,504							
	Güneydoğu	33	4,30	,591							
	Toplam	437	4,31	,565							
Kişisel Mesleki Gelişim	Karadeniz	35	4,26	,630	Gruplar arası	2,719	6	,453	1,385	,219	
	Marmara	127	4,45	,570	Gruplar içi	140,668	430	,327			
	İç Anadolu	99	4,39	,538	Toplam	143,387	436				
	Ege	60	4,22	,621							
	Akdeniz	45	4,37	,514							
	Doğu	38	4,44	,555							
	Güneydoğu	33	4,35	,606							
	Toplam	437	4,37	,573							

Sosyal Gelişim	Karadeniz	35	4,42	,653	Gruplar arası	2,839	6	,473	1,532	,166	
	Marmara	127	4,56	,547	Gruplar içi	132,783	430	,309			
	İç Anadolu	99	4,55	,518	Toplam	135,622	436				
	Ege	60	4,33	,605							
	Akdeniz	45	4,56	,494							
	Doğu	38	4,53	,513							
	Güneydoğu	33	4,47	,612							
	Toplam	437	4,50	,557							
Yabancı Dil Öğrenme	Karadeniz	35	4,42	,614	Gruplar arası	3,854	6	,642	2,003	,064	
	Marmara	127	4,62	,515	Gruplar içi	137,860	430	,321			
	İç Anadolu	99	4,59	,556	Toplam	141,714	436				
	Ege	60	4,41	,640							
	Akdeniz	45	4,59	,539							
	Doğu	38	4,48	,593							
	Güneydoğu	33	4,37	,590							
	Toplam	437	4,53	,570							
Kültürel Gelişim	Karadeniz	35	4,45	,622	Gruplar arası	4,434	6	,739	2,251	,038	B-D
	Marmara	127	4,64	,563	Gruplar içi	141,136	430	,328			
	İç Anadolu	99	4,62	,530	Toplam	145,570	436				
	Ege	60	4,37	,655							
	Akdeniz	45	4,63	,481							
	Doğu	38	4,47	,603							
	Güneydoğu	33	4,46	,598							
	Toplam	437	4,55	,577							

A=Karadeniz Bölgesi; B=Marmara Bölgesi; C=İç Anadolu Bölgesi; D=Ege Bölgesi; E=Akdeniz Bölgesi; F=Doğu Anadolu Bölgesi; G=Güneydoğu Anadolu Bölgesi

Tablo 11'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yapılan coğrafi bölge ile Kurumsal Gelişim ($F=1.998$; $p>.05$), Kişisel Mesleki Gelişim ($F=1.385$; $p>.05$), Sosyal Gelişim ($F=1.532$; $p>.05$) ve Yabancı Dil Öğrenme ($F=2.003$; $p>.05$) boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülürken; Kültürel Gelişim ($F=2.251$; $p<.05$) boyutu ile anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi analizine göre Marmara bölgesi lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda Marmara bölgesinden ankete katılan öğretmenler Ege bölgesinden ankete katılan öğretmenlere göre AB projelerinin diğer kültürlerle ilişkin ilgileri arttırdığını ve gerçek kültürel deneyimler edinilmesini sağladığını ifade etmişlerdir. Ege bölgesinden ankete katılan öğretmenler ise Marmara bölgesinden ankete katılan öğretmenlere göre AB projelerinin diğer kültürlerle ilişkin ilgilerini arttırmadığını ve gerçek kültürel deneyimler edinilmesine katkı sağlamadığını belirtmektedirler.

4.2.5. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların branşları (mezun olunan bölüm) arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın beşinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin okullara katkılarını değerlendirme ile branşları arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Mezun Olunan Bölüm	n	$\bar{x}$	ss	t	df	P
Kurumsal Gelişim	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	4,30	,56160	-,492	435	,623
	Coğrafya Öğretmenliği	185	4,32	,57210			
Kişisel Mesleki Gelişim	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	4,33	,57670	-	435	,108
	Coğrafya Öğretmenliği	185	4,42	,56655	1,609		
Sosyal Gelişim	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	4,48	,57190	-,801	435	,423
	Coğrafya Öğretmenliği	185	4,53	,53836			
Yabancı Dil Öğrenme	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	4,52	,57184	-,773	435	,440
	Coğrafya Öğretmenliği	185	4,56	,56837			
Kültürel Gelişim	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	252	4,5456	,58441	-,488	435	,626
	Coğrafya Öğretmenliği	185	4,5730	,56992			

Tablo 12 incelendiğinde katılımcıların mezun oldukları bölüm ile AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğinde yer alan kurumsal gelişim ($t_{(435)} = -,492$, $p > 0,05$), kişisel mesleki gelişim ($t_{(435)} = -1,609$, $p > 0,05$), sosyal gelişim ($t_{(435)} = -,801$, $p > 0,05$), yabancı dil öğrenme ($t_{(435)} = -,773$, $p > 0,05$), kültürel gelişim ($t_{(435)} = -,488$, $p > 0,05$) boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile araştırmaya katılan öğretmenlerin AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik tutumlarıyla mezun olunan bölüm değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

4.2.6. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların mezuniyet derecesi arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın altıncı alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin okullara katkılarını değerlendirmeleri ile mezuniyet derecesi arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Mezuniyet Derecesi Değişkenine Göre ANOVA Analizleri

Boyutlar	Mezuniyet	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
Kurumsal Gelişim	Lisans	273	4,28	,567	Gruplar arası	1,549	2	,774	2,437	,089	
	Yüksek Lisans	126	4,32	,561	Gruplar içi	137,916	434	,318			
	Doktora	38	4,49	,543	Toplam	139,465	436				
	Toplam	437	4,31	,565							
Kişisel Mesleki Gelişim	Lisans	273	4,35	,584	Gruplar arası	,668	2	,334	1,016	,363	
	Yüksek Lisans	126	4,38	,544	Gruplar içi	142,718	434	,329			
	Doktora	38	4,49	,582	Toplam	143,387	436				
	Toplam	437	4,37	,573							
Sosyal Gelişim	Lisans	273	4,48	,573	Gruplar arası	1,917	2	,958	3,111	,046	C-A
	Yüksek Lisans	126	4,50	,517	Gruplar içi	133,705	434	,308			
	Doktora	38	4,72	,537	Toplam	135,622	436				
	Toplam	437	4,50	,557							
Yabancı Dil Öğrenme	Lisans	273	4,48	,597	Gruplar arası	2,987	2	1,494	4,673	,010	C-A
	Yüksek Lisans	126	4,59	,503	Gruplar içi	138,726	434	,320			
	Doktora	38	4,75	,519	Toplam	141,714	436				
	Toplam	437	4,53	,570							
Kültürel Gelişim	Lisans	273	4,53	,577	Gruplar arası	1,009	2	,505	1,515	,221	
	Yüksek Lisans	126	4,55	,580	Gruplar içi	144,561	434	,333			
	Doktora	38	4,71	,565	Toplam	145,570	436				
	Toplam	437	4,55	,577							

A=Lisans; B=Yüksek Lisans; C=Doktora

Tablo 13'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyet derecesi ile Kurumsal Gelişim ($F=2.437$; $p>.05$), Kişisel Mesleki Gelişim ($F=1.016$; $p>.05$), Kültürel Gelişim ($F=1.515$; $p>.05$) boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı; Sosyal Gelişim ($F=3.111$; $p<.05$), Yabancı Dil Öğrenme ($F=4.673$; $p<.05$) boyutları ile anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan Tukey çoklu

karşılaştırma testi analizine göre sosyal gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarındaki maddelere verilen cevaplarda doktora mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda ankete katılan doktora mezunu öğretmenlerin -lisans mezunu öğretmenlere göre- AB projelerinin iletişim becerilerini geliştirdiğini, işbirliği içinde çalışmalarına katkı sağladığını, takım çalışması becerilerini geliştirdiğini, sosyal becerileri geliştirdiğini, daha fazla sorumluluk almalarına katkı sağladığını, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını sağladığını, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırdığını, dil becerilerini geliştirdiğini, yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağladığını ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Ankete katılan lisans mezunu öğretmenler ise AB projelerinin iletişim becerilerini geliştirmediğini, işbirliği içinde çalışmalarına katkı sağlamadığını, takım çalışması becerilerini geliştirmediğini, sosyal becerileri geliştirmediğini, daha fazla sorumluluk almalarına katkı sağlamadığını, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını sağlamadığını, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırmadığını, dil becerilerini geliştirmediğini, yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağlamadığını belirtmektedirler.

4.2.7. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların çalıştıkları kurum arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın yedinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirmeleri ile çalıştıkları kurum arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Çalıştığınız Kurum Değişkenine Göre ANOVA Analizleri

Boyutlar	Kurum Adı	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
Kurumsal Gelişim	MEB	300	4,26	,565	Gruplar arası	2,107	2	1,054	3,329	,037	
	Özel Okul	74	4,40	,542	Gruplar içi	137,358	434	,316			
	BİLSEM	63	4,42	,572	Toplam	139,465	436				
	Toplam	437	4,31	,565							
Kişisel Mesleki Gelişim	MEB	300	4,32	,591	Gruplar arası	2,975	2	1,487	4,597	,011	C-A
	Özel Okul	74	4,45	,535	Gruplar içi	140,412	434	,324			

	BİLSEM	63	4,53	,490	Toplam	143,387	436				
	Toplam	437	4,37	,573							
Sosyal Gelişim	MEB	300	4,48	,569	Gruplar arası	1,271	2	,636	2,053	,130	
	Özel Okul	74	4,50	,549	Gruplar içi	134,351	434	,310			
	BİLSEM	63	4,63	,496	Toplam	135,622	436				
	Toplam	437	4,50	,557							
Yabancı Dil Öğrenme	MEB	300	4,49	,587	Gruplar arası	3,207	2	1,604	5,025	,007	C-A
	Özel Okul	74	4,52	,568	Gruplar içi	138,507	434	,319			
	BİLSEM	63	4,74	,431	Toplam	141,714	436				
	Toplam	437	4,53	,570							
Kültürel Gelişim	MEB	300	4,52	,597	Gruplar arası	1,682	2	,841	2,536	,080	
	Özel Okul	74	4,55	,558	Gruplar içi	143,888	434	,332			
	BİLSEM	63	4,70	,480	Toplam	145,570	436				
	Toplam	437	4,55	,577							

A=MEB; B=Özel Okul; C=BİLSEM

Tablo 14'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları kurum ile AB projelerine yönelik görüşleri arasında Kurumsal Gelişim ($F=3.329$; $p<.05$), Sosyal Gelişim ($F=2.053$; $p>.05$), Kültürel Gelişim ($F=2.536$; $p>.05$) boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı; Kişisel Mesleki Gelişim ($F=4.597$; $p<.05$), Yabancı Dil Öğrenme ($F=5.025$; $p<.05$) boyutları ileyse anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi analizine göre kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarındaki maddelere verilen cevaplarda Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) çalışan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda ankete katılan BİLSEM'de çalışan öğretmenler diğer okullarda çalışan öğretmenlere göre AB projelerinin özgüvenlerini geliştirdiğini, daha yenilikçi olmalarına katkı sağladığını, yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edindiklerini, katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgilerini arttırdığını, Avrupa'daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufku geliştirdiğini, Avrupalılık algılarını geliştirdiğini, topluma daha etkin katılım göstermelerini sağladığını, dilsel farklılıkları daha iyi anladıklarını, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırdığını, dil becerilerinin gelişmesine ve yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerin katkı sağladığını ifade etmektedirler. Ankete katılan ve BİLSEM dışındaki okullarda çalışan öğretmenler ise BİLSEM'de çalışan öğretmenlerin aksine AB projelerinin özgüvenlerini geliştirmediğini, daha yenilikçi olmalarına katkı sağlamadığını, yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinemediklerini, Avrupalılık kavramına ilişkin bilgilerini arttırmadığını, Avrupa'daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını

sağlayarak ufkunu geliştirmediğini, Avrupalılık algılarını geliştirmediğini, topluma daha etkin katılım göstermelerini sağlamadığını dilsel farklılıkları daha iyi anlamadıklarını, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırmadığını, dil becerilerinin gelişmesine ve yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerin katkı sağlamadığını belirtmektedirler.

4.2.8. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların görev yaptıkları yerleşim yeri ile arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın sekizinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin okullara katkılarını değerlendirmeleriyle görev yaptıkları yerleşim yeri (şehir, ilçe, köy) arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Görev Yapılan Yerleşim Yeri Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Yerleşim Yeri	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurumsal Gelişim	Şehir	300	4,30	,555	Gruplar arası	,699	2	,350	1,093	,336
	İlçe	103	4,37	,539	Gruplar içi	138,766	434	,320		
	Köy	34	4,22	,710	Toplam	139,465	436			
	Toplam	437	4,31	,565						
Kişisel Mesleki Gelişim	Şehir	300	4,38	,566	Gruplar arası	,482	2	,241	,733	,481
	İlçe	103	4,39	,566	Gruplar içi	142,904	434	,329		
	Köy	34	4,26	,659	Toplam	143,387	436			
	Total	437	4,37	,573						
Sosyal Gelişim	Şehir	300	4,50	,553	Gruplar arası	,929	2	,464	1,497	,225
	İlçe	103	4,55	,507	Gruplar içi	134,693	434	,310		
	Köy	34	4,36	,716	Toplam	135,622	436			
	Total	437	4,50	,557						
Yabancı Dil Öğrenme	Şehir	300	4,56	,552	Gruplar arası	1,627	2	,814	2,521	,082
	İlçe	103	4,54	,575	Gruplar içi	140,086	434	,323		
	Köy	34	4,33	,673	Toplam	141,714	436			
	Total	437	4,53	,570						
Kültürel Gelişim	Şehir	300	4,58	,572	Gruplar arası	1,327	2	,663	1,996	,137
	İlçe	103	4,53	,538	Gruplar içi	144,243	434	,332		
	Köy	34	4,38	,707	Toplam	145,570	436			
	Total	437	4,55	,577						

A=Şehir; B=İlçe; C=Köy

Tablo 15'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yeri ile Kurumsal Gelişim ($F=1.093$; $p>.05$), Kişisel Mesleki Gelişim ($F=,733$; $p>.05$), Sosyal Gelişim ($F=1.497$; $p>.05$), Yabancı Dil Öğrenme ($F=2.521$; $p>.05$), Kültürel Gelişim ($F=1.996$; $p>.05$) boyutları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

4.2.9. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile katılımcıların meslekteki kıdem yılı arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirmeleriyle öğretmenlik mesleğindeki kıdem yılları arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Meslekteki Kıdem Yılı Değişkenine Göre ANOVA Analizleri

Boyutlar	Kıdem	N	$\bar{x}$	ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Farklılık
Kurumsal Gelişim	1-5	42	4,35	,605	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1,169	4	,292	,913	,456	
	6-10	70	4,20	,547		138,296	432	,320			
	11-15	98	4,34	,597		139,465	436				
	16-20	98	4,35	,504							
	21 ve üzeri	129	4,29	,581							
	Toplam	437	4,31	,565							
Kişisel Mesleki Gelişim	1-5	42	4,37	,656	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	3,241	4	,810	2,498	,042	D-B
	6-10	70	4,18	,556		140,146	432	,324			
	11-15	98	4,39	,592		143,387	436				
	16-20	98	4,45	,511							
	21 ve üzeri	129	4,40	,571							
	Toplam	437	4,37	,573							
Sosyal Gelişim	1-5	42	4,45	,655	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	3,961	4	,990	3,249	,012	D-B
	6-10	70	4,31	,594		131,661	432	,305			
	11-15	98	4,52	,577		135,622	436				
	16-20	98	4,61	,477							
	21 ve üzeri	129	4,53	,524							
	Toplam	437	4,5080	,55773							
Yabancı Dil Öğrenme	1-5	42	4,44	,655	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	7,451	4	1,863	5,993	,000	C-B D-B E-B
	6-10	70	4,26	,580		134,263	432	,311			
	11-15	98	4,62	,573		141,714	436				
	16-20	98	4,63	,488							
	21 ve üzeri	129	4,57	,547							
	Toplam	437	4,53	,570							

Kültürel Gelişim	1-5	42	4,47	,680	Gruplar arası	7,979	4	1,995	6,263	,000	C-B D-B E-B
	6-10	70	4,27	,623	Gruplar içi	137,591	432	,318			
	11-15	98	4,62	,579	Toplam	145,570	436				
	16-20	98	4,67	,471							
	21 ve üzeri	129	4,60	,542							
	Toplam	437	4,55	,577							

A=1-5; B=6-10; C=11-15; D=16-20; E=21 ve üzeri

Tablo 16’da görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğretmenlerin meslekteki kıdem yılı ile Kurumsal Gelişim ($F=,913$; $p>.05$) boyutu arasında anlamlı farklılığın olmadığı; Kişisel Mesleki Gelişim ($F=2.498$; $p<.05$), Kültürel Gelişim ($F=6.263$; $p<.05$), Sosyal Gelişim ($F=3.249$; $p<.05$), Yabancı Dil Öğrenme ($F=5.993$; $p<.05$) boyutları ile anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını bulmak amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi analizine göre ise verilen cevaplarda kişisel mesleki ve sosyal gelişim boyutlarındaki maddelerde 16-20 kıdem yılına; kültürel gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarındaki maddelerde 11-15, 16-20 ile 21 ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda ankete katılan 16-20 kıdem yılına sahip öğretmenler AB projelerinin diğer kültürlerle ilişkin ilgilerini, gerçek kültürel deneyimler edinmelerini, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını, iletişim becerilerinin gelişmesini, işbirliği içinde çalışmalarını, takım çalışması becerilerinin gelişmesine, sosyal becerilerinin gelişmesine, daha fazla sorumluluk almalarına, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerinin artmasına, dil becerilerinin gelişmesine, yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerine, özgüvenlerinin gelişmesine, daha yenilikçi olmalarına, yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinmelerine, katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgilerinin artmasına, Avrupa’daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufkunu geliştirmesine, Avrupalılık algılarının gelişmesine, topluma daha etkin katılım göstermelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

11-15 ile 21 ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenler AB projelerinin diğer kültürlerle ilişkin ilgilerini, gerçek kültürel deneyimler edinmelerini, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerinin artmasını, dil becerilerinin gelişmesini, yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağladığını belirtmişlerdir. Ankete katılan 6-10 kıdem yılına sahip öğretmenler ise 11-15, 16-20, 21 ve üzeri kıdem

yılına sahip öğretmenlerin aksine diğer kültürlerle ilişkin ilgilerini, gerçek kültürel deneyimler edinmelerini, dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını, iletişim becerilerinin gelişmesini, işbirliği içinde çalışmalarını, takım çalışması becerilerinin gelişmesine, sosyal becerilerinin gelişmesine, daha fazla sorumluluk almalarına, yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerinin artmasına, dil becerilerinin gelişmesine, yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerine, özgüvenlerinin gelişmesine, daha yenilikçi olmalarına, yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinmelerine, katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgilerinin artmasına, Avrupa'daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufkunu geliştirmesine, Avrupalılık algılarının gelişmesine, topluma daha etkin katılım göstermelerine katkı sağlamadığını belirtmişlerdir.,

4.2.10. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile projede aktif görev alma ve almama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın onuncu alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin okullarına katkılarını değerlendirmeleriyle projede aktif görev alma ve almama durumları arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin AB Projelerine Katılım Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	AB Projelerine Katılım	n	$\bar{X}$	ss	t	df	P
Kurumsal Gelişim	Evet	189	4,46	,522	4,950	435	,000
	Hayır	248	4,19	,571			
Kişisel Mesleki Gelişim	Evet	189	4,53	,499	5,202	435	,000
	Hayır	248	4,25	,597			
Sosyal Gelişim	Evet	189	4,63	,476	4,232	435	,000
	Hayır	248	4,41	,595			
Yabancı Dil Öğrenme	Evet	189	4,69	,477	5,260	435	,000
	Hayır	248	4,41	,605			
Kültürel Gelişim	Evet	189	4,70	,499	4,829	435	,000
	Hayır	248	4,44	,607			

Tablo 17 incelendiğinde; katılımcıların AB projelerine katılım gösterip göstermeme durumlarıyla AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğinde yer alan kurumsal gelişim ($t_{(435)}= 4950$, $p<0.05$), kişisel mesleki gelişim ($t_{(435)}=5.202$, $p<0.05$), sosyal gelişim ($t_{(435)}=4.232$, $p<0.05$), yabancı dil öğrenme ($t_{(435)}=5.260$, $p<0.05$) ve kültürel gelişim ($t_{(435)}=$

4829, $p < 0.05$) boyutlarında verilen cevaplar arasında evet lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

4.2.11. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlarla yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile bilimsel bir projeye katılıp katılmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın on birinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin okullara katkılarını değerlendirmeleri ile bilimsel bir projeye katılıp katılmama durumu arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 18’de sunulmaktadır.

Tablo 18.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin Bilimsel Projelere Katılım Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Bilimsel Projelere Katılım Durumu	n	$\bar{x}$	ss	t	df	P
Kurumsal Gelişim	Evet	270	4,37	,52879	3,049	435	,002
	Hayır	167	4,20	,60783			
Kişisel Mesleki Gelişim	Evet	270	4,45	,52963	3,761	435	,000
	Hayır	167	4,24	,61808			
Sosyal Gelişim	Evet	270	4,57	,50031	3,036	435	,003
	Hayır	167	4,40	,62803			
Yabancı Dil Öğrenme	Evet	270	4,63	,48754	4,591	435	,000
	Hayır	167	4,38	,65502			
Kültürel Gelişim	Evet	270	4,63	,53168	3,815	435	,000
	Hayır	167	4,42	,62486			

Tablo 18 incelendiğinde katılımcıların bilimsel projelere katılım durumlarıyla AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğinde yer alan kurumsal gelişim ($t_{(435)} = 3,049$, $p < 0.05$), kişisel mesleki gelişim ($t_{(435)} = 3,761$, $p < 0.05$), sosyal gelişim ($t_{(435)} = 3.036$, $p < 0.05$), yabancı dil öğrenme ($t_{(435)} = 4.591$, $p < 0.05$) ve kültürel gelişim ($t_{(435)} = 3.815$, $p < 0.05$)) boyutlarında verilen cevaplar arasında evet lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir.

4.2.12. Avrupa Birliği (AB) projelerinin okullara sağladığı yararlaraya yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutumları ile idari görevi olma ve olmama durumu arasında istatistiki açıdan anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın on ikinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarını değerlendirmeleri ile idari görevi olma ve olmama durumu arasında istatistiki bir ilişki olup olmadığına dair bulgular Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19.

AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğindeki Boyutlara İlişkin İdari Görevi Bulunma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Boyutlar	İdari Görevi Bulunma Durumu	n	$\bar{x}$	ss	t	df	P
Kurumsal Gelişim	Evet	106	4,36	,57479	1,092	435	,275
	Hayır	331	4,29	,56244			
Kişisel Mesleki Gelişim	Evet	106	4,34	,58907	-,686	435	,493
	Hayır	331	4,38	,56888			
Sosyal Gelişim	Evet	106	4,49	,57180	-,370	435	,712
	Hayır	331	4,51	,55391			
Yabancı Dil Öğrenme	Evet	106	4,52	,54982	-,269	435	,788
	Hayır	331	4,54	,57722			
Kültürel Gelişim	Evet	106	4,53	,55075	-,398	435	,691
	Hayır	331	4,56	,58690			

Tablo 19 incelendiğinde katılımcıların idari görevinin bulunup/bulunmama durumu ile AB Projelerinin Katkılarını Değerlendirme Ölçeğinde yer alan kurumsal gelişim ($t_{(435)}=1.092$, $p>0.05$), kişisel mesleki gelişim ($t_{(435)}=-,686$, $p>0.05$), sosyal gelişim ($t_{(435)}=-,370$, $p>0.05$), yabancı dil öğrenme ($t_{(435)}=-,269$, $p>0.05$) ve kültürel gelişim ($t_{(435)}=-,398$, $p>0.05$)) boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olamadığı görülmektedir.

4.2.13. Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşleri nedir?

Araştırmanın on üçüncü alt problemi kapsamında öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşlerini içeren bulgular Tablo 20’de sunulmuştur

Tablo 20.

Avrupa Birliği (AB) Projelerinin Okulları Nasıl Etkilediğine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Verilen Cevaplar	n	%
Olumlu etkiler	23	35,3
Farklı kültürlerin ve Avrupa kültürünün tanınmasını sağlar	9	14,0
Misyon ve vizyon kazandırır	7	11,1
Okulun ve öğretmenlerin gelişmesini sağlar	5	7,6
Avrupa ülkelerinin uygulamalarını ülkemize uyarlama fırsatı sağlar	3	4,6
Bakış açısını-ufkunu genişletir	3	4,6
Okulun tanınmasını sağlar	3	4,6
Proje kültürü oluşturmaktadır	3	4,6
Yararlı olmaktadır	2	3,1
Yeniliklere açık olumlu okul ikliminin gelişmesine katkı sağlar	2	3,1
Eğitici ve geliştiricidir	2	3,1
Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır.	2	3,1
Dil gelişimine katkı sağlar	1	1,5
Σ	65	100

Tablo 20 incelendiğinde katılımcıların 25'inin (%35.3) "Olumlu etkiler", 9'unun (%14) "Farklı kültürlerin ve Avrupa kültürünün tanınmasını sağlar"; 7'sinin (%11,1) "Misyon ve vizyon kazandırır", 5'inin (%7,6) "Okulun ve öğretmenlerin gelişmesini sağlar"; 3'ünün (%4.6), "Avrupa ülkelerinin uygulamalarını ülkemize uyarlama fırsatı sağlar", "Bakış açısını-ufkunu genişletir", "Okulun tanınmasını sağlar", "Proje kültürü oluşturmaktadır"; 2'sinin (%3.1) "Yararlı olmaktadır", "Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır", "Yeniliklere açık olumlu okul ikliminin gelişmesine katkı sağlar", "Eğitici ve geliştiricidir"; 1'inin (%1.5) "Dil gelişimine katkı sağlar" cevaplarını verdikleri görülmektedir. Elde edilen bu verilerden yola çıkarak katılımcıların %98'inin Avrupa Birliği projelerinin okullara olumlu katkılar sağladığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu soruya Sosyal Bilgiler ve Coğrafya öğretmenlerinin verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında ise; görüşmeye katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin 25'i ile coğrafya öğretmenlerinin 38'inin Avrupa Birliği projelerinin okullara faydalı olduğu; 1'er öğretmenin ise iş yükünü arttırdığı ve hiçbir faydası olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Belirlenen temalardan hareketle her iki branştaki katılımcıların %3'ünün olumsuz görüş; %97'sinin ise bu hususta olumlu görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda her iki branş öğretmenlerinin verdikleri cevapların birbiri ile tutarlı olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda birinci soru ile ilgili olarak katılımcıların açıklamalarından örnekler yer almaktadır:

- “Olumlu etkiler” (S1, S5, S6, S8, S9, S11, S17, S27, S30, S31, C2, C3, C6, C15, C17, C20, C22, C23, C25, C26 Kodlu katılımcılar).
- “Projeleri yoğun olarak öğretmenler hazırlamakta daha sonra projeyi savunacak uygun öğrenciler bulunup, çalıştırılıp, projeyi öğrenciler hazırlamış gibi yapılmaktadır. Öğretmenlerin iş yükünü artırdığı gibi öğrencilerin projeye katkısı çok sınırlı kalmaktadır. Öğrencilerin gelişimine etkisi çok sınırlıdır.” (C21 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Okullarda öncelikle Avrupa turu için bir fırsat olarak görülmektedir. Bu projelerde yer alan birisi olarak tecrübelerim bunu söylüyor. Proje yöneticisi ve İngilizce öğretmeni dışında projenin çıktılarıyla, etkinlikleriyle, yapılması gerekenlerle ilgilenen olmuyor. Bu yük genelde bu arkadaşların üzerine kalıyor”(S15 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğretmen ve öğrencilerin vizyonlarını genişlettiğini düşünüyorum.” (S19 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Okul kültürünün ve gelişen, geliştiren, yeniliklere açık olumlu okul ikliminin gelişimine katkı sağlamaktadır.” (C11 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Katılımcılara yeni bir vizyon kazandırıyor oluşu mesleki gelişimi destekleyen uygulamalar oluşu, projelerin sinerji yaratması, fonların okulda fiziksel gelişimini destekliyor olması” (C10 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Aslında okuldaki öğrenci ve öğretmenlerin vizyonunu genişletebilir.” (S18 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Farklı kültürlerin birbiriyle etkileşimi, okulda projeler kapsamında yeni uygulamaların hayata geçirilmesi, ülkemizin tanıtımı açısından önemlidir.”(S7 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “AB projeleri yurtdışındaki ülke, okul, aileler ile iletişim kurulması, farklı kültürlerin tanınması ve arada bir köprü oluşturulması noktasında okullardaki dinamik yapıyı güçlendirir.” (C14 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Bu projelerle okullar farklı ülkelerin uygulamalarını görüp kendi uygulamalarını güncelleyip Avrupa’ya uyarlama fırsatı buluyorlar” (C7 Kodlu katılımcı, Kadın)

- *“Okulların misyonunu ve vizyonunu artırmakta, gelişimlerine büyük katkı sağlamaktadır.” (S14, Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Okulun tanınması ve tercih edilmesi konusunda okula büyük katkı sağlamaktadır” (C4 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Okul dinamiği hareketlenir. Dil öğrenimine verilen önem artar. Kültürel ve kültürlerarası değerler önem kazanır.” (S22, Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Okulun vizyonuna olumlu katkı sağlamakta çevre tarafından olumlu algı oluşmasını sağlamaktadır. Farklı kültürlerin okul bünyesinde bir araya gelmesi ile tüm birimlerde etki oluşmakta öğrencisinden personeline ailelere kadar birlik beraberlik duygusu içinde bir proje tamamlanması tüm katılımcılara etki etmektedir.” (S24, Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Okulların uluslararası alanda temsil edilmesi açısından oldukça önemlidir. Öğretmenler arasında işbirliğini sağlar, farklı eğitim- öğretim metotlarının okullara taşınmasına katkı sağlar. Okula Avrupa vizyonu sağlar.” (C24 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Özellikle farklı kültürleri tanıma ve uluslararası çalışma pratiği açısından etkili oluyor.” (S28 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“AB projesi kapsamında yapılan her proje, okulun gelişmesine katkı sağlar. Okulu sadece öğretim yapılan bir yer olmaktan çıkarıp insanların kendilerini geliştirdikleri bir yer haline getirir.” (C8 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Proje kültürü oluşturmakta aynı zamanda farklı alanlarda gelişim için olanaklar sunmaktadır.” (S12 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Okul vizyon ve misyonunun farklı kültürlere tanıtımında AB projelerinin etkisi büyüktür. Farklı kültürleri tanıma, onlarla işbirliği yapma, bunlar içerisinde iyi örnekleri okul kültürüne adapte etme yönüyle faydası ve etkisi vardır.” (S16 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Eğitim ve öğretim de gelişme ve yeniliklere açık olmayı sağlar. Olumlu etkiler” (C1 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Okullarda dinamizmi arttırmakta, ekonomik olarak daha fazla destek için fırsat sunmaktadır. Okulların tanıtımına katkı sağlamaktadır” (S21 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Bu projelerin okullara bir katkı sağladığını görmedim. Uygulanan iyi bir proje*

örneği yok. Bence zaman kaybı ve iş yüküne neden olmaktadır. Herhangi bir faydası yoktur.” (S13 Kodlu katılımcı, Erkek)

- “Okul ortamında daha dinamik ve aktif olmayı sağlıyor. Öğrencilerin Avrupa'ya olan ilgisinin artması ve farklı kültürlerden öğrencilerle tanışma imkânı sunuyor olması okul ortamını olumlu şekilde etkilemektedir. Dil gelişimlerine katkıda bulunmaktadır.” (S26, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Okullarda yürütülen AB projeleri öğretmenlerin kişisel gelişimine katkı sağladığı gibi aynı zamanda öğretmenlerin farklı kültürleri tanıyıp, tanıtması da önemli bir katkı sağlıyor.” (C9 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Bilimsel süreçlerin gelişmesi ve ortama yansımaları olumlu olmaktadır. Okulun vizyonunu ve öğretmen ve öğrenceleri olumlu etkilemektedir. Farklı eğitim sistemlerini tanımak okuldaki etkinlikleri de geliştirmektedir. Farklı ülkelerde uygulanan etkinlikleri ve uygulamaları kendi okullarına çevirebilen yönetici ve öğretmenlerle bu süreçlere okulların katılımı güzel sonuçlar vermektedir. (S39, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrenci ve öğretmeni geliştirmesi bakımından önemlidir. Yeni bir ürün ya da araştırma ortaya koymak öğrencinin kendini geliştirmesi ve farkındalık oluşturmalarını sağlar.” (C13, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Kültür alışverişi açısından farklı deneyimler olmaktadır. Olumlu etkiler. Öğrencilerin bakış açılarını değiştirir.” (S37 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrenci ve öğretmenlere heyecan kattığına farklı kültürlerle etkileşimi arttırdığına inanıyorum” (C19, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Olumlu etkilemekte okul personeli ve öğrenciler için farklı ülke ve kültürleri tanıma fırsatı sunmaktadır.” (S36 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Öğrencilerin ve öğretmenlerin farklı bakış açılarını sahip olmaları, farklı öğrenci ve konularla tanışıp gelişmelerine olanak sağladığını düşünüyorum.” (C12, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Okulun misyonu ve vizyonunu arttırmaktadır. Okulların gelişimlerine büyük katkı sağlamaktadır.” (S14 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Olumlu(pozitif)etkilemektedir. Öğrenciye motivasyon kazandırır.” (C25 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Olumlu yönde etkilemektedir. Hem öğrencileri hem öğretmenlerin ufkunu genişletmektedir.” (S3 Kodlu katılımcı, Kadın)

- “Bu projelerle okullar farklı ülkelerin uygulamalarını görüp kendi uygulamalarını güncelleyip Avrupa’ya uyarlama fırsatı buluyorlar” (C7 Kodlu katılımcı, Kadın)

4.2.14. Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nedir?

Araştırmanın on dördüncü alt problemi doğrultusunda öğretmenlerin okullarda yürütülen AB projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşlerini özetleyen bulgular Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21.

Öğretmenlerin Okullarda Yürütülen Avrupa Birliği (AB) Projelerine Dâhil Olmalarının Gelişimleri Üzerindeki Etkilerine Yönelik Görüşleri

Verilen Cevaplar	N	%
Olumlu etkiler	14	21,6
Kendilerini geliştirmelerini/gerçekleştirmelerini sağlar	7	11,1
Farklı ve yeni uygulamaları, yöntem-teknikleri tanımlarına olanak sunar	6	9,2
Birçok yeni ülke ve kültür tanımlarını sağlar	5	7,6
Mesleki anlamda Avrupa'daki uygulamaları kendi ülkelerine uyarlama olanağı buluyorlar.	5	7,6
İngilizce dil becerisini geliştirir	4	6,1
Kişisel ve mesleki olarak gelişmelerini sağlıyor	4	6,1
Öğretmenlerin ufku açılmaktadır	3	4,6
Öğretmenlerin uluslararası gelişmelerden haberdar olarak kendilerini güncellemelerini sağlar	3	4,6
Öğretmen günlük rutininin çıkarak yeni deneyimlerle özgüveni artacaktır	2	3,1
Öğretmenlerin vizyonunu geliştirir	2	3,1
Proje yazma konusunda tecrübe ediniyorlar	2	3,1
Proje yönetimi ve proje kültürü hakkında bilgi ve tecrübe edinir	2	3,1
Farklı bakış açıları geliştirmelerine katkı sağlar	1	1,5
Öğretmeni daha aktif ve azimli olmaya yöneltir.	1	1,5
Yurtdışına çıkma tecrübesi kazanacaktır	1	1,5
AB projeleri ile milletimizi ve ülkemizi tanıtmaya imkânı bulacaklardır.	1	1,5
Motivasyonlarını ve öğrenme isteklerini artırıyor	1	1,5
Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır	1	1,5
Toplam	65	100

Tablo 21 incelendiğinde katılımcıların 14’ünün (%21.6) “Olumlu etkiler”, 7’sinin (%11.1), “Kendilerini geliştirmelerini/gerçekleştirmelerini sağlar”, 6’sının (%9.2) “Farklı ve yeni uygulamaları, yöntem-teknikleri tanımlarına olanak sunar”, 5’inin (% 7.6) “Mesleki anlamda Avrupa'daki uygulamaları kendi ülkelerine uyarlama olanağı buluyorlar”, “Birçok yeni ülke ve kültür tanımlarını sağlar”; 4’ünün (% 6.1) “İngilizce dil

becerisini geliştirir”, “Kişisel ve mesleki olarak gelişmelerini sağlıyor”; 3’ünün (% 4.6) “Öğretmenlerin ufku açılmaktadır”, “Öğretmenlerin uluslararası gelişmelerden haberdar olarak kendilerini güncellemelerini sağlar”; 2’sinin (% 3.1) “Öğretmen günlük rutininin çıkarak yeni deneyimlerle özgüveni artacaktır”, “Öğretmenlerin vizyonunu geliştirir.”, “Proje yazma konusunda tecrübe ediniyorlar”, “Proje yönetimi ve proje kültürü hakkında bilgi ve tecrübe edinir”; 1’inin (% 1.5) “Farklı bakış açıları geliştirmelerine katkı sağlar” “Öğretmeni daha aktif ve azimli olmaya yöneltir.”, “Yurtdışına çıkma tecrübesi kazanacaktır”, “AB projeleri ile milletimizi ve ülkemizi tanıtmaya imkânı bulacaklardır.”, “Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır”, “Motivasyonlarını ve öğrenme isteklerini arttırıyor” cevaplarını verdikleri görülmektedir.

Elde edilen bu verilerden yola çıkarak katılımcıların %98’inin Avrupa Birliği projelerinin öğretmenlere olumlu katkılar sağladığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu soruya sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında ise; görüşmeye katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin 24’ü ile coğrafya öğretmenlerinin tamamı (39 katılımcı) AB projelerinin öğretmenlere faydalı olduğu; 1 Sosyal Bilgiler öğretmenin (S18) öğretmenlerin iş yükünü arttırdığı için faydası olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Belirlenen temalardan hareketle Sosyal bilgiler branşındaki katılımcıların %1,5’i olumsuz, %98,5 olumlu; coğrafya branşındaki katılımcıların %100’ünün olumlu görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda her iki branş öğretmenlerinin verdikleri cevapların genel olarak birbiri ile tutarlı olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda ikinci soru ile ilgili olarak katılımcıların açıklamalarından örnekler yer almaktadır:

- “*Olumlu etkiler*” (S2, S5, S6, S9, S17, S31, S35, S38, C1, C2, C15, C17, C23, C26 Kodlu katılımcılar)
- “*Öğretmenler Avrupa'daki eğitim konusunda bilgilenmekte ve coğrafi açıdan birçok ülke görmesi ve kültürleri tanıma konusunda çok faydalı olmaktadır.*” (C4 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “*Ufkunu açmaktadır. Eğitim sistemimizdeki birçok konu hakkında Avrupa ile kıyaslama imkânı vermektedir. Öğretmen yeterliklerini test etme ve kendini geliştirme imkanı sunmaktadır.*” (S15 Kodlu katılımcı, Erkek)

- *“Farklı eğitim-öğretim programlarının tanınması/tanıtılması, mesleki bilgilerinin geliştirilmesi, yeni deneyimler kazanılması, uluslararası gelişmelerden haberdar olunması açısından etkilidir.”* (S7 Kodlu katılımcı, Kadın)
- *“Kendilerini proje yazma konusunda yetiştirmelerine yardımcı olmaktadır.”* (C6 Kodlu katılımcı, Kadın),
- *“Farklı kültür ve eğitim ortamlarını tanımak açısından bu tür projeler son derece faydalı olmaktadır.”* (S1 Kodlu katılımcı, Erkek)
- *“Öğretmenler proje yazma konusunda tecrübe sahibi oluyorlar. Farklı ülkeleri ve kültürleri tanıyorlar. Mesleki anlamda Avrupa'daki uygulamaları kendi ülkelerine uyarlama olanağı buluyorlar”* (C7 Kodlu katılımcı, Kadın)
- *“Dilin önemi ve dersin ülkeler arasında müfredat laboratuvar vb imkânları ve yöntemleri açısından farklı yönlerini tanıma bakımından faydalıdır.”* (S10 Kodlu katılımcı, Kadın)
- *“AB projeleri öğretmenlerin mesleki olarak gelişmesini sağlar. Yapılan projeler sayesinde öğretmenler; başka yerlerde öğrenme fırsatı bulamayacakları pek çok bilgi ve deneyimi elde etmiş olurlar.”* (C8 Kodlu katılımcı, Erkek)
- *“Hem mesleki hem de kişisel gelişimlerine katkı sağlamaktadır.”* (S3 Kodlu katılımcı, Kadın)
- *“Öğretmen gelişimini de olumlu etkiler. Farklı deneyimler ve girişimci özelliklerini geliştirir.”* (S37 Kodlu katılımcı, Kadın)
- *“Öğretmenlerin gelişimi yönünde farklı kültür ve okulları görmek, oradaki başarılı uygulamaları görmek, mesleki açıdan öğretmenlerin gelişimine katkı sunar.”* (S36 Kodlu katılımcı, Erkek)
- *“Öğretmenin alanı dışında konularda kendini geliştirilebilmesini, yeni uygulamalar ve yöntemler öğrenilmesini ve ayrıca öğretmenin günlük rutinin dışına çıkmasını sağlamaktadır”* (C10 Kodlu Katılımcı, Erkek)
- *“Olumlu yönde etkiler öğretmenin eğitime ve öğrenciye bakışı pozitif yönde etkilenir kanısındayım”* (S2 Kodlu katılımcı, Erkek)
- *“Yapacakları ziyaretler ile farklı kültür ve milletleri tanıma imkanına sahip olan öğretmenler öğrendikleri yeni bilgi ve tecrübeleri öğrencilerine aktarma noktasında etkili olacaktır. Yeni bir dil öğrenme veya geliştirme noktasında etkili*

olacaktır. AB projeleri ile milletimizi ve ülkemizi tanıtmaya imkanı bulacaklardır. Yurt dışına çıkma tecrübesi edineceklerdir.” (S16 Kodlu katılımcı, Erkek)

- *“Öğretmenlerin ufku açılmaktadır.”(S4 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Gelişmeye açık öğretmenler kendilerini bu tarz projeler ile daha ileriye götürmektedir. Katılınan bir proje farklı insanlar okullar ve ülkeler bakış açısını geliştirmektedir. Bana olan katkısı olumlu oldu. Yeniden ve sürekli projeler yapmak istiyorum.” (S39, Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Öğretmenlerin kendini gerçekleştirmesi katkı sağlamaktadır.” (C11 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Öğretmenlerin gelişiminde olumlu etki etmektedir. Kendi konu alanları ya da farklı konularda müfredat dışına çıkabilme imkanı sağlamaktadır. Farklı uygulamaları inceleme fırsatı bulmaları öğretmenlerin gelişimini olumlu etkilemektedir.” (C12 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Öğretmenlerin vizyonunu geliştirir. Farklı yöntem, teknik ve uygulamaların öğrenilmesini sağlar.” (C14 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Öğretmenlerin gelişimine etkisi olumludur. Öğretmenler proje yazmayı, hazırlamayı, projeyi sunacak uygun öğrencileri seçmeyi, projeyi sanki öğrenciler hazırlamış ve raporunu öğrenciler yazmış gibi çalıştırma yapmayı deneyimlerken oldukça kişisel gelişim sağlamaktadırlar.” (C21 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Öğretmenin İngilizce dil becerisini geliştirir. Proje sonrası yeni projelere imkan sağlar. Öğretmenlerin diğer ülkelerin eğitim sistemi hakkında fikir sahibi olunmasını sağlar. Yeni eğitim öğretim metotlarının tanınmasına sağlar. Avrupa vizyonu kazandırır” (C24 Kodlu katılımcı, Kadın)*

4.2.15. Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri nedir?

Araştırmanın son alt problemi kapsamında okullarda yürütülen AB projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri içeren bulgular Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22.

AB Projelerine Öğrencilerin Aktif Katılımlarının Öğrenci Gelişimi Üzerine Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Verilen Cevaplar	N	%
Olumlu etkiler	15	23,0
Dil becerileri ve kültür düzeyleri artmaktadır	9	14,0
Özgüvenini arttırarak olumlu benlik algısı geliştirmelerine katkı sağlar	8	12,3
Avrupa ülkelerini, yeni yerler ve kültürleri tanımalarını sağlar	7	11,1
Öğrencilerin birlikte çalışma, sorumluluk alma, hedefe ulaşma ve sosyal etkileşim (sosyalleşmelerini) becerilerini geliştiriyor.	5	7,6
Evrensel bir bakış açısı oluşturur, ufkunu genişletir	4	6,1
Araştırmacı ve sorgulayıcı öğrenciler yetişir	3	4,6
Öğrencilerin vizyon geliştirmelerini, Avrupa vizyonu kazanmalarını sağlar	3	4,6
Öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerini kavramlarına ve Proje kültürü kazanmalarına yardımcı olmaktadır.	2	3,1
Kendilerini geliştirmelerini sağlar	2	3,1
Öğrencilerin konulara, okula farklı bakış açısından bakmalarını sağlar	2	3,1
Motivasyonu arttırır	2	3,1
Kişisel gelişimlerine ve dünya vatandaşı olmalarına katkı sağlar	1	1,5
Olgunlaşmalarını, planlı ve programlı olmalarını sağlar	1	1,5
Gelecek nesillerin farklılıklara saygılı olarak yetişmesinde önemli rol oynar.	1	1,5
Toplam	65	100

Tablo 22 incelendiğinde katılımcıların 15'inin (%23) "Olumlu etkiler", 9'unun (%14) "Dil becerileri ve kültür düzeyleri artmaktadır"; 8'inin (% 12.3) "Özgüvenini arttırarak olumlu benlik algısı geliştirmelerine katkı sağlar", 7'sinin (%11.1) "Avrupa ülkelerini, yeni yerler ve kültürleri tanımalarını sağlar", 5'inin (% 7.6) "Öğrencilerin birlikte çalışma, hedefe ulaşma ve sosyal etkileşim (sosyalleşmelerini) becerilerini geliştiriyor."; 4'ünün (% 6.1) "Evrensel bir bakış açısı oluşturur, ufkunu genişletir"; 3'ünün (% 4.6) "Araştırmacı ve sorgulayıcı öğrenciler yetişir" "Öğrencilerin vizyon geliştirmelerini, Avrupa vizyonu kazanmalarını sağlar"; 2'sinin (% 3.1) "Öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerini kavramlarına ve Proje kültürü kazanmalarına yardımcı olmaktadır" "Kendilerini geliştirmelerini sağlar" "Öğrencilerin konulara, okula farklı bakış açısından bakmalarını sağlar" "Motivasyonu arttırır"; 1'inin (% 1.5) "Kişisel gelişimlerine ve dünya vatandaşı olmalarına katkı sağlar", "Olgunlaşmalarını, planlı ve programlı olmalarını sağlar.", "Gelecek nesillerin farklılıklara saygılı olarak yetişmesinde önemli rol oynar." şeklinde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.

Elde edilen bu verilerden yola çıkarak katılımcıların %100'ünün Avrupa Birliği projelerinin öğrencilere olumlu katkılar sağladığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu soruya sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında ise; görüşmeye katılan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tamamının Avrupa Birliği projelerinin öğrencilere faydalı olduğu yönünde görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Belirlenen temalardan hareketle sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenliği branşındaki katılımcıların %100'ünün olumlu görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda her iki branş öğretmenlerinin verdikleri cevapların genel olarak birbiri ile tutarlı olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıda üçüncü soru ile ilgili olarak katılımcıların açıklamalarından örnekler yer almaktadır:

- “Olumlu etkiler” (S5, S6, S8, S17, S20, S25, S27, S30, S31, S32, S35, S38, C2, C15, C26 Kodlu katılımcılar)
- “Özgüveni arttırmaktadır” (C1 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Ufku genişletiyor, anlatılarak dünyanın öğrenilmesi, görerek aktarmaya göre daha zayıf kalıyor. O yüzden görerek katılarak öğrenme katkı sağlamaktadır”(C3 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Evrensel bir bakış açısı oluşturuyor” (C5 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Araştırmacı, sorgulayıcı öğrenciler yetiştirmekte. Bilginin hazır bulunması yerine bilgiye direk öğrencinin ulaşması kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır.” (C13 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrenciler açısından motivasyon kaynağı olabiliyor. Öğrenci hedeflerine ulaşmada daha gayretli olabiliyor.”(S15 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrencilerin ufkunun genişletilmesi, sosyal etkileşim, olaylara farklı açılardan yaklaşımların gelişmesi, dünya vatandaşı olabilme hissiyatının oluşması açılarından katkıları olabilir.”(S7 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerini kavramlarına yardımcı olmaktadır.” (C6 Kodlu katılımcı, Kadın),
- “Öğrencilerin birlikte çalışma, hedefe ulaşma ve sosyal etkileşim becerilerini geliştiriyor.” (S1 Kodlu katılımcı, Erkek)

- “Öğrenciler bilimsel araştırma yapma ve proje kültürü kazanma fırsatı yakalıyorlar.” (C7 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Kişisel gelişim ve dünya vatandaşlığı açısından oldukça geliştirici projelerdir.” (S10 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin katıldıkları AB projeleri ile ufukları açılır. Yeni kültürler, yeni insanlar tanımak öğrencilerin gelişmesine katkı sağladığı gibi gelecek nesillerin farklılıklara saygılı olarak yetişmesinde de önemli rol oynar.” (C8 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Özgüvenlerini desteklediği gibi bakış açılarını da geliştirmektedir. (S3 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrenci aktif katılımı gelişimlerini olumlu etkiler. Girişimci özellikleri açısından olumlu etkiler.” (S37 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin hayata bakışı dil eğitiminin anlamasında oldukça olumlu katkıları olabilir.” (S36 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrencilerin özgüven, özsaygı ve olumlu benlik algısının gelişimine katkı sağlamaktadır” (C11 Kodlu Katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin dil konusunda yetenekli olmaları ve ab ülkelerinde giden öğrencilerin yabancı dilin ne kadar önem arz ettiğini fark etmeleri” (S2 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrencilerin iletişim becerileri başta olmak üzere arkadaşları ile işbirliği ile uyum içinde çalışmalarına katkı sunar. Ayrıca öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişmesinde, farklı kültürlerde bulunan akranlarıyla tanışmalarında, yeni kültürler ve toplumlar tanımalarında etkili olur. Öğrencilerin yabancı dil gelişimlerinde de etkisi olur.” (S16 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Projeler okulda öğrencilerin müfredatın dışında eğitim görmelerini sağlamak ve öğrencilere grupta çalışma imkanı sağlamaktadır. Ayrıca öğrencilere bireysel sorumluluk değerini edinmelerinde katkı sağlamaktadır.” (S12 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrencilerin farklı kültürlerle tanışılması hoşgörü ve dil gelişimi, kültürel bağların güçlenmesi başka ülkeler ile dostane ilişkiler ve arkadaşlıkların kurulması öğrencilerde özgüven gelişimine destek olur.” (C14 Kodlu katılımcı, Kadın)

- “Öğrenciler küçük yaşlarda farklı kültürleri tanıyarak dil gelişimleri artıyor ifade becerileri dünyaya bakış açıları farklı okul kültürü yaşatlarının dünya vizyonunu geliştiriyor. Öğretmen öğrenci ilişkini olumlu etkiliyor. Bu tarz projelerde öğrenci sayısının artırılması mantıklı olur.” (S39, Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin okula bakış açısını değiştirir. Aidiyet duyguları güçlendirir. Öz güven duygusunu destekler. Sürece sinerji ve heyecan katar. Benzer konularda yaşam boyu istekli hale getirir.” (C10 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrenciler farklı ülkeleri görüp arkadaşlıklar kurmaktadır. Kariyer planları, akademik hedefleri, dil kullanım becerileri artmaktadır” (S14 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Dil gelişimini, kültürleri tanıma ve etkileşime geçmelerini geliştirmesinin yanı sıra hareketlilik içeren projelerde yer almaları aileden bağımsız seyahat etmek bambaşka bir kültürde bir aileyle vakit geçirmek dünya vatandaşı olmaları, kendi ayakları üzerinde durabilmeleri gelişimlerini olumlu etkilemektedir.” (S24 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin kendini tanıma, kendi imkânlarının farkına varma, kendini önemli hissetme olanakları sağlamaktadır. Birey olarak görmesi ve bir grubun parçası olmasına da fırsat sağlar. (C12 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Çocukta vizyon gelişimini sağlar. Araştırma duygusunu geliştirir diye düşünüyorum.” (S29 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin projelerde görev alması Avrupa ülkelerini tanıması öğrenciler açısından güdüleyici ve vizyonları açısından çok önemli olmaktadır özellikle küçük yerleşimlerden giden öğrenciler üzerinde çok olumlu etkiler bırakmaktadır.” (C4 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Öğrencilerin özgüveni artmakta ve vizyonu gelişmektedir.” (S11 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Olgunlaşmalarını, planlı ve programlı olmalarını sağlar” (C20 Kodlu katılımcı, Erkek)
- “Daha özgüvenli, vizyon sahibi bireyler olmalarına katkı sağlayarak, sosyalleşmelerine katkı sağlıyor” (S21 Kodlu katılımcı, Kadın)
- “Öğrencilerin İngilizce dil becerileri gelişir ve farklı kültürleri tanımalarına fırsat verir. Öğrenciler gittikleri ülkedeki öğrencilerin evinde kaldıkları için müthiş bir

kültürel farkındalık oluşur. Ülkeler arası ön yargılar kalkar ve hoşgörünün artmasını sağlar.” (C24 Kodlu katılımcı, Kadın)

- *“Özgüvenleri dil becerileri ve kültür düzeyleri artmaktadır” (C19 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Öz-güven kazandırdığını düşünüyorum” (S19 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“İlk bakışta iletişim becerilerinin artmasını, farklı kültürleri tanımasını ve başka bir ülkede yaşam ve çalışma fırsatı bulmalarını sağlar.” (S23 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Yabancı dillerini geliştirmeden katkısının olacağını düşünmüyorum. Dil sorunu olmazsa farklı kültürler. Eğitim ortamları kişisel gelişimlerini arttıracaktır. Öğretmenlerin öğrencilere çok müdahale etmeden kendi yeteneklerini ortaya koymalarına müsaade edilmelidir” (S13 Kodlu katılımcı, Erkek)*
- *“Bence kişilik gelişimlerini olumlu etkileyecektir.” (S18 Kodlu katılımcı, Kadın)*
- *“Olumlu etkiler. Öğrencilerin sorumluluk alma, kendine güvenme, farklı bakış açıları yakalama, medeniyetin parçası olduğunu görmeleri bakımından önemlidir.” (S20 Kodlu katılımcı, Erkek)*

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın bulguları doğrultusunda çıkarılan sonuç ve tartışmalara yer verilerek bu sonuçlara bağlı olarak önerilerde bulunulmuştur.

AB projelerinin okullara sağladığı katkılara ilişkin sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmanın nicel kısmına Türkiye genelinden 252 sosyal bilgiler, 185 coğrafya olmak üzere 437 öğretmen; çalışmanın nitel kısmına ise Çanakkale merkezde görev yapan 39 sosyal bilgiler, 26 coğrafya olmak üzere 65 öğretmen katılmıştır. Katılımcıların %43,2'si bir AB projesinde katılımcı olarak yer almış, %56,8'i ise öncesinde bir AB projesinde yer almazken; %61,8'i öncesinde bilimsel bir projeye katılmış, %38,2'si de öncesinde bilimsel bir projeye katılmamıştır. Araştırmada nicel ve nitel veriler bir arada kullanılmış, analizlerden elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

İletişim ve ulaşım teknolojilerinin yaygınlaşması kültürler arası etkileşimi olumlu yönde etkilerken özellikle uluslararası projeler aracılığı ile eğitim kurumları arasındaki işbirliği ve iletişim artırılması giderek daha da yaygınlaşmaktadır. Farklı ülkelerdeki eğitim kurumlarının idari, eğitsel ve mesleki bakımdan etkileşim içine girerek deneyimlerini paylaşımları eğitim kalitesinin artırılmasında önemli bir yere sahiptir. Kuşkusuz ülkeler arası etkileşim ve değişimi tetikleyen en önemli proje faaliyetlerinin başında “yaşam için öğrenme” mottosu ile her geçen gün daha fazla takipçi kazanan Erasmus programları gelmektedir (Kugiejko, 2016: 44). AB projelerinin katkılarına yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin ölçeğin tüm boyutlarında olumlu olduğu görülmüştür.

AB projelerinin okullara sağladığı katkılara ilişkin sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmanın nicel kısmından elde edilen bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin AB projelerinin kültürel, sosyal ve yabancı dil öğrenme gelişimlerine katkılarını “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde; kurumsal ve kişisel-mesleki gelişimlerine katkılarını “Katılıyorum” düzeyinde ifade etmiş

olmaları öğretmenlerin AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik olumlu tutumları olduğu sonucunu göstermektedir. Nitel verilerden elde edilen sonuçlara bakıldığında da, AB projelerinin okullara (n:63), öğretmenlere (n:64) ve öğrencilere (n:65) olumlu yönde katkı sağladığını ifade eden olumlu görüşler yer almaktadır. Bu bağlamda AB projelerinin okullara ve paydaşlarına olan katılarına yönelik literatürde de benzer çalışma sonuçlarına rastlanılmıştır (Haspolatlı, 2006; Acir, 2008; Kulaksız, 2010; Tavşan, 2013; Kesik ve Balcı, 2015; Yılmaz, 2018; Aydın ve diğerleri, 2019; Bardakçı, 2019; Çelik Uzun, 2021). Ayrıca çalışmanın nicel kısmında öğretmenlerin AB projelerinin katkılarına yönelik tutumlarının “Katılıyorum” düzeyinde olan kurumsal gelişim ($\bar{x}$ = 4.31) ile kişisel gelişim ($\bar{x}$ = 4.37) boyutları diğer boyutlara göre daha düşük ortalamaya sahip olduğu; nitel verilerin bulgularında öğretmenlerin tamamı projelerin öğrencilere olan katkılarını kabul ederken bir kısmı (n:3) AB projelerinin iş yükü olarak görülmesinden dolayı herhangi bir katkısı olmadığını belirttikleri görülmüştür. Elde edilen nitel ve nicel veriler doğrultusunda öğretmenlerin, AB projelerinin dilsel gelişimlerine katkısına ilişkin olarak da olumlu görüşte oldukları; ayrıca farklı kültürler ile deneyimler kazanmalarına olanak sağladığını ve farklı kültürlerle yönelik ilgilerini arttırdığını belirttiği tespit edilmiştir. Nitekim Başaran ve diğerlerinin (2021,s.197) araştırmasında da projeye katılan öğretmenlerin farklı bir ülkede akademik bakımdan tecrübe kazanmanın yanı sıra sosyo-kültürel ve dilsel kazanımları önemli gördükleri belirtilmektedir. Erasmus programı eğitim kurumlarında sadece öğretmenler için değil aynı zamanda öğrenciler için de önemli bilgi ve tecrübe kaynağı sunmaktadır. Nitekim Alonso, Bollain, Cuvillo, Fenandez ve Garcia (2002), Politecnica de Madrid Bilgisayar Bilimleri Okulu örneğinden hareketle yürütülen ERASMUS programlarının öğrencilere diğer kültürleri tanımaları, farklı insan gruplarıyla çalışmaları ve başka bir ülkede "profesyonel" bir işin nasıl yapıldığını öğrenmeleri için mükemmel bir fırsat sunduğunu belirtmektedir. Bu soru kapsamında elde edilen veriler AB projelerinin temel hedeflerinden olan dil gelişimi, farklı kültür ve toplumları tanıyarak kültürlerarası işbirliği ve iletişimi arttırmak amacına hizmet ettiğini göstermektedir. Nitekim bu projeler kapsamında gerçekleştirilen öğrenci ve öğretmen eğitimleri ile okul ziyaretleri, farklı ülkelerdeki eğitim ve öğretim uygulamalarını gözlemlemek ve fikir alışverişinde bulunarak eğitim kurumları arasındaki işbirliğinin artırılması için önemli fırsatlar sunmaktadır.

AB projelerinin okullara sağladığı katkılara ilişkin sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmanın nicel verileri değişkenler boyutunda ele alındığında, cinsiyet değişkeninde hem nitel hem nicel verilerde herhangi bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür. Tavşan'ın (2013) yaptığı çalışmada öğretmenlerin Comenius okul ortaklıkları projelerine görüşleri incelenmiş, cinsiyete göre, öğretmen görüşlerinde anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bu tez çalışmasının sonuçlarına benzerlik göstermektedir. Kulaksız'ın (2010) yaptığı çalışmada kadın ve erkek öğretmenlerin projelere bakış açısı karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda kadın öğretmenlerin daha olumlu bakış açısına sahip oldukları, proje çalışmalarına kadın öğretmenlerin daha çok ilgi gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kesik'in (2016) doktora tezinde nicel verilerde kadın ve erkek öğretmenler arasında farklılıklar tespit ederken nitel verilerde herhangi bir farklılaşma tespit edememiştir. Literatürdeki çalışmalarda cinsiyet değişkeninde farklı sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak araştırmaların farklı örneklem grupları ile çalışılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yaş değişkeni açısından nicel veriler incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşları ile kurumsal, kişisel mesleki, sosyal, kültürel gelişim ile yabancı dil öğrenme boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığını göstermektedir. Araştırmanın nitel kısmında ise 61 ve üzerinde yaşı olan öğretmenler ile görüşme yapılmamıştır. Diğer yaş aralıklarındaki katılımcılara ulaşılarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar Tavşan (2013) tarafından yapılan AB projelerine ilişkin öğretmen görüşlerinin yaşa, cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonuçları ile benzerdir. Kulaksız (2010), yaptığı doktora tezi çalışmasında öğretmen görüşleri ile yaş değişkeni arasında farklılık görülmemiştir. Yaş değişkenine göre elde edilen sonuçlar literatürdeki çalışmalara benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde idari görevi olma ve olmama durumu değişkeni ölçeğin kurumsal, sosyal, kişisel mesleki, kültürel gelişim ile yabancı dil öğrenme boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla bu sonuçlar; katılımcıların cinsiyet, yaş ve idari görev faktörünün AB projelerinin okullara katkısına ilişkin görüşlerini etkileyen bir etmen olmadığını göstermektedir.

Mezun oldukları branş değişkeni açısından, nicel veriler kapsamında yapılan analizler ise katılımcıların mezun oldukları bölüm ile ölçeğin kurumsal, sosyal, kültürel, kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuş; bu sonuç araştırmanın nitel verileriyle de desteklenmiştir. Dolayısıyla mezuniyet alanının ölçeğin boyutlarına yönelik görüşleri etkileyen bir faktör olmadığı dikkati çekmektedir. Bilindiği gibi sosyal bilgiler branşı coğrafya konularını da kapsayan disiplinler arası bir çalışma alanıdır. Katılımcıların mezuniyet alanlarının birbiriyle ilişkili ve bağlantılı alanlar olması bu sonucun ortaya çıkmasına neden olabileceği gibi; öğretmenlerin alanlarına yönelik gelişimin ötesinde AB projeleri ile mesleki gelişimlerine odaklanmış olmalarının bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu ifade edilebilir.

Katılımcıların görev yaptıkları yerleşim yeri değişkeni kapsamında gerçekleştirilen analizde araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yeriyle (köy, ilçe ve il merkezi) ölçeğin kurumsal, kişisel mesleki, sosyal, kültürel gelişim ile yabancı dil öğrenme boyutları arasında da anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla öğretmenlerin çalıştıkları kurumun bulundukları yerleşim yerinin köy, il ya da ilçe merkezi olması AB projelerine yönelik değerlendirmelerinde herhangi bir etkiye sahip değildir. Farklı alan ve konularda yapılan çalışmalar (örgütsel iklim, örgütsel muhalefet vb.) cinsiyet ve yaş faktörünün incelenen konu üzerinde farklılaşmaya neden olduğunu ortaya koymakla birlikte; bu projelere yönelik öğretmen görüşlerinde bu faktörlerin etkili olmaması; bu projelere yönelik bakış açısının kurumsal ve mesleki katkı gibi objektif bir değerlendirmeye açık olmasından kaynaklanmakta olduğu ifade edilebilir. Örneğin; 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Bolu merkezde yer alan ilkokullarda görev yapan 171 sınıf öğretmeniyle gerçekleştirilen bir araştırmada öğretmenlerin örgütsel muhalefet algı algılarının yaşa göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır (Yıldız, 2014: 1). Öğretmenlerin kurum içi davranış ve farkındalıklarını çalışan araştırmalarda insan faktörünün etkisi fazlasıyla hissedilmekle birlikte; AB projelerinin kurumsal katkısının değerlendirilmesinde insanın psiko-sosyal boyutunun daha az etkili olması bu noktada cinsiyet, yaş ve yerleşim yeri faktörünü geri planda bırakmaktadır.

Yapılan nicel analiz sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları coğrafi bölge ile ölçeğin kurumsal, sosyal, kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmüşken; kültürel gelişim boyutu ile anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Tukey çoklu karşılaştırma testi ile ortaya çıkan bu anlamlı farklılığın kaynağı araştırılmış ve Marmara bölgesi lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Nitekim bu sonuca göre Marmara bölgesinde görev yapan katılımcıların AB projelerinin kültürler arası ilişkilere yönelik değerlendirmelerinin Ege bölgesinde görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Bölgeler arası sosyo-ekonomik farklılıklar bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olmaktadır. Nitekim İstanbul başta olmak üzere sanayi, turizm gibi sektörlerin başkentliğini yapan birçok kentin yer aldığı Marmara bölgesinde kültürel etkileşimin daha fazla hissedildiği söylenebilir. Bu noktada Marmara bölgesinde nüfus ve başta üniversiteler olmak üzere sayının fazla olması da bu hususta etkili olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın nitel verileri Marmara bölgesinde yer alan Çanakkale il merkezinde görev yapan Sosyal Bilgiler ve Coğrafya öğretmenlerinden altmış beş katılımcıdan toplanmıştır. Görüşmelerde her iki branştan birer öğretmen Avrupa Birliği projelerini iş yükü olarak gördüklerini belirtirken diğerleri olumlu projelerin olumlu ve faydalı olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bağlamda araştırmanın hem nitel hem nicel sonuçları birbiri ile tutarlılık göstermektedir.

Mezuniyet derecesi değişkenine göre yapılan nicel analizler sonucunda; katılımcıların mezuniyet dereceleri ile ölçeğin kurumsal, kişisel mesleki ve kültürel gelişim boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür. Ancak yapılan analizde ölçeğin sosyal gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutları katılımcıların mezuniyet dereceleri arasında anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim doktora derecesine sahip öğretmenlerin lisans mezunu öğretmenlere göre AB projelerini iletişim becerilerini geliştiren, işbirliği ve takım halinde çalışmaya katkı sağlayan, sosyal becerileri geliştiren projeler olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Lisans mezunu katılımcıların ise bu görüşlerin tam tersi görüşlere sahip olduğu dikkati çekmiştir. Yılmaz (2018) yaptığı araştırmada öğretmenlerin eğitim düzeyi ile ölçeğin kurumsal, kişisel-mesleki, sosyal, kültürel gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarında anlamlı bir fark bulamamıştır. Bulguların farklılık göstermesi çalışılan örneklem gruplarının farklı olmasıyla açıklanabilir. Nitekim Yılmaz (2018) çalışmasında bir doktora mezunu öğretmen bulunurken bu tez çalışmasında otuz sekiz doktora mezunu öğretmene ulaşılmıştır. Tüm

mesleklerde olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de mezuniyet derecesi arttıkça bireylerin araştırma, iletişim kurma, network geliştirme, yabancı kaynakları takip etme konularında daha fazla ilgi ve farkındalıklarının olduğu açıktır. Mezuniyet derecesi arttıkça bireylerin araştırma ve yayın yapma, öğrenme, değerlendirme, dünyadaki bilimsel gelişmeleri takip etme hususlarındaki ihtiyaçları artmaktadır. Bu nedenle AB projelerinin bu ihtiyaçlara cevap verebilecek katkılarının olması, doktora mezunu katılımcıların lisans mezunlarına göre AB projelerini olumlu buldukları ifade edilebilir.

Görev yaptıkları/çalıştıkları kurum değişkeni açısından yapılan nicel veri analizlerine bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları kurum ile AB projelerine yönelik görüşleri arasında kurumsal, sosyal, kültürel gelişim boyutları arasında anlamlı farklılığın olmadığı; kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutları ile anlamlı farklılığın olduğunu ortaya koymaktadır. Nicel veri analizlerinde kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarındaki maddelere verilen cevaplarda BİLSEM öğretmenleri lehine tespit edilen anlamlı bir farklılık bulgusu araştırmanın nitel verileriyle de desteklenmektedir. Görüşme yapılan altı Bilsem öğretmeni Avrupa Birliği projelerinin okullara, öğretmenlere ve öğrencilere faydalı ve birçok açıdan olumlu olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bilindiği gibi BİLSEM öğretmenleri belirli seçme aşamalarından geçerek bu kurumlarda çalışmaya hak kazanmaktadırlar. BİLSEM öğretmenlerinin lisansüstü eğitimleri, proje danışmanlıkları, akademik yayınları vb. seçme aşamasında etkili olmaktadır (MEB, 2023). Bu bakımdan analiz sonucunda kişisel mesleki gelişim ve yabancı dil boyutlarında BİLSEM öğretmenleri lehine bir sonucun çıkması olağandır.

Meslekteki kıdem değişkeni açısından nicel veriler incelendiğinde ölçeğin kurumsal gelişim boyutu arasında anlamlı farklılığın olmadığı; ancak kişisel mesleki, kültürel, sosyal gelişim ile yabancı dil öğrenme boyutları ile anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi analizi ise verilen kişisel mesleki ve sosyal gelişim boyutlarındaki maddelerde 16-20 kıdem yılına; kültürel gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarındaki maddelerde 11-15, 16-20 ile 21 ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmanın nitel kısmında altmış beş öğretmen ile yapılan görüşmelerde de meslekteki kıdemi fazla olan öğretmenler meslekte on yılı olan öğretmenlere göre Avrupa Birliği projelerinin okullara olumlu yönde katkıları olduğu görüşünü belirtmiş olmaları nitel verilerinde nicel verilerin sonucunu

desteklediğini göstermektedir. Kesik (2016) yaptığı çalışmada kıdem değişkeni açısından kurumsal gelişim ile kişisel/mesleki gelişim boyutları ve ölçeğin genelinde 11-15 yıllık öğretmenlerin 6-10 yıllık öğretmenlere göre Avrupa Birliği projelerinin okula ve okulun paydaşlarına katkılarının fazla olduğu yönündeki araştırma sonucu bu tezin sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin ilk yılları adaylık eğitimi ve adaptasyon süreçleri ile eğitim sisteminin işleyişini kavramaya yönelik faaliyetler ekseninde gerçekleştiğinden dolayı 1-5 ve 6-10 kıdem yıllarına yönelik bir sonucun çıkmamış olması bu değerlendirmeyi doğrulamaktadır. Bu nedenle mesleki kıdem arttıkça kişisel mesleki gelişim ve sosyal gelişim boyutlarında 16-20 yıl, diğer boyutlarda ise 11-15, 16-20 ve 21 ve üzeri kıdem yılları lehine bir sonucun çıkmasının normal olduğu düşünülmektedir.

Bir İtalyan üniversitesinden yirmi Erasmus lisans öğrencisi, dört öğretmen ve bir gözlemci ile gerçekleştirilen bir araştırma ziyaret öncesi ve sonrasında kültürler arası farklılığı fark etme, empati, iletişim becerileri konularında katılımcılarda olumlu yönde bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir (Bavieri ve Ganassin, 2015: 16). Bu nedenle kıdem yılı azaldıkça AB projelerine ilişkin görüşlerde görülen bu farklılaşmanın ortadan kalkması; öğretmenlik mesleğinin daha ilk yıllarından itibaren bu projelere yönelik tanıtım, teşvik ve farkındalığı arttırıcı, kıdem yılı az öğretmenlere projelere katılımı öncelik sağlanması yönünde adımlar atılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Projede aktif görev alma/almama durumu ile bilimsel bir projeye katılıp/katılmama durumu için yapılan nicel analizler sonucunda, katılımcıların AB projelerine ve bilimsel projelere katılım durumlarıyla ölçeğin kurumsal, kişisel mesleki, sosyal, kültürel gelişim ve yabancı dil öğrenme boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hem Avrupa Birliği projelerine hem de bilimsel projelere katılan öğretmenler bu projelere katılmayan öğretmenlere daha olumlu görüşlerinin olduğu ve projelerin okula, okulun diğer paydaşlarına katkı sağladığı yönünde görüşlerinin olduğunu ortaya çıkarmaktadır. AB projelerine katılım gösteren, bilimsel projelerde görev alan öğretmenlerin bu projelerin okullara ve paydaşlarına olan olumlu katılarına yönelik literatürde de benzer çalışma sonuçlarına rastlanılmıştır (Tavşan, 2013; Kesik ve Balcı, 2015; Yılmaz, 2018; Bardakçı, 2019; Çelik Uzun, 2021). Dolayısıyla AB projelerine ve bilimsel projelere katılım gösteren öğretmenlerin bu projelerin hem kendi hem de kurumsal gelişimlerine yönelik etkilerini

deneyimlemeleri, bu projelere yönelik olumlu bakış açısı göstermelerinde etkili olmaktadır.

“Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerinin okulu nasıl etkilediğine yönelik görüşleri nedir?” sorusu için yapılan analiz katılımcıların 25’inin (%35.3) “Olumlu etkiler”, 9’unun (%14) “Farklı kültürlerin ve Avrupa kültürünün tanınmasını sağlar”; 7’sinin (%11,1) “Misyona ve vizyona kazandırır”, 5’inin (%7,6) “Okulun ve öğretmenlerin gelişmesini sağlar”; 3’ünün (%4.6), “Avrupa ülkelerinin uygulamalarını ülkemize uyarlama fırsatı sağlar”, “Bakış açısını-ufkunu genişletir”, “Okulun tanınmasını sağlar”, “Proje kültürü oluşturmaktadır”; 2’sinin (%3.1) “Yararlı olmaktadır”, “Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır”, “Yeniliklere açık olumlu okul ikliminin gelişmesine katkı sağlar”, “Eğitici ve geliştiricidir”; 1’inin (%1.5) “Dil gelişimine katkı sağlar” cevaplarını verdikleri görülmüştür. Bu veriler katılımcı öğretmenlerin %98’inin AB projelerinin okullara olumlu katkı sağladığını düşündüğünü göstermektedir. Önceki bölümde örneklendirildiği gibi katılımcılarla yapılan görüşmelerde de öğretmenlerin AB projelerine yönelik olarak olumlu değerlendirmelerde bulundukları görülmektedir. 2005-2008 yılları arasında A.B.E.G.P. yurtdışı hareketlilik deneyimi olan 42 öğretmenle gerçekleştirilen benzer bir araştırmada da AB projelerinin bir taraftan eğitim sistemimize bir taraftan da öğretmenlere yönelik önemli katkıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Akay ve Yelken, 2012: 292).

“Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine dâhil olmalarının gelişimleri üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nedir?” sorusuna verilen cevaplar ve görüşmelerden elde edilen sonuçlar bir önceki sorunun analiziyle örtüşmektedir. Nitekim katılımcıların 14’ünün (%21.6) “Olumlu etkiler”, 7’sinin (%11.1), “Kendilerini geliştirmelerini/gerçekleştirmelerini sağlar”, 6’sının (%9.2) “Farklı ve yeni uygulamaları, yöntem-teknikleri tanımalarına olanak sunar”, 5’inin (% 7.6) “Mesleki anlamda Avrupa’daki uygulamaları kendi ülkelerine uyarlama olanağı buluyorlar”, “Birçok yeni ülke ve kültür tanımalarını sağlar”; 4’ünün (% 6.1) “İngilizce dil becerisini geliştirir”, “Kişisel ve mesleki olarak gelişmelerini sağlıyor”; 3’ünün (% 4.6) “Öğretmenlerin ufku açılmaktadır”, “Öğretmenlerin uluslararası gelişmelerden haberdar olarak kendilerini güncellemelerini sağlar”; 2’sinin (% 3.1) “Öğretmen günlük rutininin dışarı çıkarak yeni deneyimlerle özgüveni artacaktır”, “Öğretmenlerin vizyonunu geliştirir.”, “Proje yazma konusunda tecrübe ediniyorlar”, “Proje yönetimi ve proje kültürü hakkında bilgi ve tecrübe

edinir”; 1’inin (% 1.5) “Farklı bakış açıları geliştirmelerine katkı sağlar” “Öğretmeni daha aktif ve azimli olmaya yöneltir.”, “Yurtdışına çıkma tecrübesi kazanacaktır”, “AB projeleri ile milletimizi ve ülkemizi tanıtmaya imkânı bulacaklardır.”, “Öğretmenlerin iş yükünü arttırmaktadır”, “Motivasyonlarını ve öğrenme isteklerini artırıyor” cevaplarını verdikleri görülmüştür. Bu veriler katılımcıların %98’inin AB projelerinin öğretmenlere olumlu katkılar sağladığı görüşünde olduklarını göstermektedir. Bir başka araştırmada da öğretmenlerin AB projeleriyle ilgili süreçlerde faaliyetlere gönüllü olarak katıldıkları, bu etkinliklerin öğretmenlerin hareketli bir yapı içerisinde olmalarını sağladığı, bazı katılımcıların da dilini ve kültürünü bilmediği ülkelere özgüvenlerini arttırdıkları sonucuna ulaşılmıştır (Fansa, 2021: 441).

Son olarak “Öğretmenlerin okullarda yürütülen Avrupa Birliği (AB) projelerine öğrencilerin aktif katılımlarının öğrenci gelişimi üzerine etkilerine yönelik görüşleri nedir?” sorusu çerçevesinde yapılan analizde ve görüşmeler sonucunda katılımcıların 15’inin (%23) “Olumlu etkiler”, 9’unun (%14) “Dil becerileri ve kültür düzeyleri artmaktadır”; 8’inin (% 12.3) “Özgüvenini arttırarak olumlu benlik algısı geliştirmelerine katkı sağlar”, 7’sinin (%11.1) “Avrupa ülkelerini, yeni yerler ve kültürleri tanımalarını sağlar”, 5’inin (% 7.6) “Öğrencilerin birlikte çalışma, hedefe ulaşma ve sosyal etkileşim (sosyalleşmelerini) becerilerini geliştiriyor.”; 4’ünün (% 6.1) “Evrensel bir bakış açısı oluşturur, ufkunu genişletir”; 3’ünün (% 4.6) “Araştırmacı ve sorgulayıcı öğrenciler yetişir” “Öğrencilerin vizyon geliştirmelerini, Avrupa vizyonu kazanmalarını sağlar”; 2’sinin (% 3.1) “Öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerini kavramlarına ve Proje kültürü kazanmalarına yardımcı olmaktadır” “Kendilerini geliştirmelerini sağlar” “Öğrencilerin konulara, okula farklı bakış açısından bakmalarını sağlar” “Motivasyonu artırır”; 1’inin (% 1.5) “Kişisel gelişimlerine ve dünya vatandaşı olmalarına katkı sağlar”, “Olgunlaşmalarını, planlı ve programlı olmalarını sağlar.”, “Gelecek nesillerin farklılıklara saygılı olarak yetişmesinde önemli rol oynar.” şeklinde cevaplar verdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar katılımcıların tamamının AB projelerinin öğrencilere olumlu katkılar sağladığı görüşünde olduklarını göstermekte olup; bu hususta sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerin de aynı oranda cevap verildiği dikkati çekmektedir. Yapılan araştırmalar AB projelerinin öğretmenlerin yanı sıra öğrenciler için önemli katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim Çepni, Aydın ve Kılınç (2018) çalışmalarında katılımcıların Erasmus programının kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağladığını belirttiklerini ve

bunun programın amaçlarının gerçekleştirildiğini göstermesi bakımından önemli olduğunu belirtmektedir. Açıkgöz, Çatikoğlu, Hephep ve Karaca (2020) Karabük Üniversitesi öğrencileriyle Erasmus programına ilişkin algıların tespiti amacıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında öğrencilerin, programın kültürel, kişisel ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığı yönünde görüş belirttikleri sonucuna ulaşmışlardır.

5.2. Öneriler

Projeler, belirli amaçlara belirlenen süre içinde ulaşmayı sağlayan faaliyetler bütünü olarak tanımlanabilir. Türkiye’de ulusal ve uluslararası olarak çok sayıda proje çağrısı açan resmi ve özel kuruluş bulunmaktadır. Ulusal Ajans koordinatörlüğünde gerçekleştirilen AB projeleri öğretmen ve öğrencilerin farklı ülkeler ve kültürler tanıyarak kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Bu projelerin kendilerinden beklenen amaçlara ulaşip ulaşmadığının diğer bir ifade ile verimliliğinin tespitinde, proje katılımcılarının görüşlerinin belirlenmesi son derece önemlidir. Bu projelere katılanları içeren ve özelde her proje genelde ise tüm projeleri kapsayan araştırmaların yapılması proje süreçlerinin iyileştirilmesi açısından önemli bir veri kaynağı sağlayacaktır. Özellikle eğitsel amaçla yapılan AB projeleri ile ilgili yapılacak araştırmalar bu projelere yönelik farkındalıkların arttırılmasına önemli katkı sağlayacaktır.

Türkiye’de genel olarak AB projeleri alanında dil yetkinliğinden dolayı yabancı dil öğretmenleri proje yazımı, başvuru süreçleri konularında diğer branşlara göre daha etkin yer almaktadır. Dil yetkinliği önemli bir konu başlığı olmakla birlikte AB projelerinde eğitim ve öğretimde görev alan tüm branşların katılımının sağlanması yaygın etki bakımından daha iyi sonuçlar verecektir. Bu nedenle AB projelerine yönelik olarak tüm branş öğretmenlerinin görüş ve önerilerinin tespit edilmesi, bu projelerin her aşamasında karşılaşılan güçlüklerin iyileştirilmesi ve yabancı dil dışındaki branş öğretmenlerinin de AB projelerine yönelik farkındalıklarının arttırılması açısından önemlidir. Genel olarak literatürde yabancı dil, fen bilimleri alanlarına giren branş öğretmenlerine yönelik çalışmalar yer almakla birlikte bu tez araştırmasında sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin görüşleri konu edinilmiştir. Kültürel ve sosyal etkileşim, farklı ülkeleri ve eğitim kurumlarını tanıma hususlarında araştırmalarda ön plana çıkan branşların dışında

yer alan diğ er branşlara yer verilmesi AB projelerinden beklenen hedeflerin gerçekleşmesine daha fazla katkı sağlayacaktır.

Diğ er yandan üniversitede eğitim gören  ğretmen adaylarının  ğrenci değişim programlarına yönlendirilmesi, mesleğe yeni başlayan  ğretmenlere AB projelerine yönelik proje yazımı eğitimlerinin düzenlenmesi, her bir öğretmenin mesleki hayatının süresi göz önünde bulundurulduğunda bu projelerden uzun vadede daha fazla sonuç alınmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, E., Çatıkoğlu, E., Hephep, G. ve Karaca, Ö. (2020). Erasmus programına katılan öğrencilerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri: Karabük Üniversitesi örneği, *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10 (1), 161-181.
- Akay, C. ve Yanpar Yelken, T. (2012). Avrupa Birliği ülkelerine hareketlilik gerçekleştirmiş öğretmenlerin Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programlarına yönelik görüşleri, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 277-294.
- Aktan, E. ve Sarı, B. (2010). An inquiry on application process of EU Erasmus programme & students' views regarding Erasmus programme of student exchange. Exedra: Revista Científica, 2, Erişim: 20 Haziran 2023, <http://exedra.esec.pt/docs/s-internacionalizacao/17-239-268.pdf>.
- Alonso, S., Bollain, M., Cuvillo, C., Fenandez, M. C. ve Garcia, A. (2002). Experiences about Erasmus: an interchange Project, *IEEE, Proceedings Frontiers in Education 1995, 25th Annual Conference*, DOI: 10.1109/FIE.1995.483220
- Althusser, L. (2002). *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları*. Yusuf Alp ve Mahmut Özışık (çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Arabacı, İ. B. ve Akıllı, C. (2020). Eğitimcilerin proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaştıkları sorunların proje döngüsü yönetimi aşamalarına göre incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (225), 129-152.
- Aydın, B., Güner Canbey, E., Soğulcaklı, O. E. ve Girgin, M. (2019). Erasmus plus kapsamında yurtdışında eğitim gören müzik öğrencilerinin eğitim süreçlerine yönelik görüşleri. *Turkish Studies Educational Sciences*, 14 (5), 2129-2145. DOI: 10.29228/TurkishStudies.29350.
- Bardakçı, V. (2017). Ortaokul Öğretmenlerinin Algılarına Göre Avrupa Birliği Projelerinin Okula Katkı Düzeyi İle Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri Arasındaki İlişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bardakçı, V. ve Aksu, A. (2019). Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile Avrupa Birliği projelerinin okula katkı düzeyi arasındaki ilişki. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10 (2), 14-30, DOI: 10.19160/ijer.468460.
- Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ve Yalçın, N. (2020). Proje tabanlı öğretim sürecinde e-twinning faaliyetinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yansımaları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 373-392.

- Başaran, M., Kumru, S., Acar, D., Kayıklık, F. ve Vural, Ö. F. (2021). Ar&Ge çalışmalarının okullar üzerine etkisinin Erasmus+ projeleri kapsamında değerlendirilmesi, *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7 (3), 183-200.
- Bavieri, L. ve Ganassin, S. (2015). Developing intercultural understanding for study abroad: students' and teachers' perspectives on pre-departure intercultural learning, *Intercultural Education*, 26 (1), 16-30.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (29. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Creswell, J. ve Plano-Clark, V. I. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. London: Sage Publications.
- Çelik Uzun, E. (2021). Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Sunulan Hizmet İçi Öğretmen Eğitimleri Hakkında Katılımcı Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çepni O., Aydın F. ve Kılınç A. Ç. (2018). Erasmus programına katılan öğrencilerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri: Fenomenolojik bir araştırma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8 (3), 436-450. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.285>.
- Davis, K.H. (1995). "Logical framework analysis: a methodology to turn vision into reality", *AIPM National Conference*, Adelaide, 393-397.
- Demirel, K. (2014). Proje Yönetimi El Kitabı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Dolapçıoğlu, S. ve Girişken, M.C. (2022). Avrupa Birliği projeleri: Erasmus+ programı ve eylem planları. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(49), 296-317.
- Döşlü Kıratlı, A. (2019). Liselerde Yürütülen Erasmus+ Projelerinin Proje Döngüsü Yönetimine Göre Değerlendirilmesi (Edirne İli Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Engin, Y. (2018). Özel eğitim okullarına Avrupa birliği projelerinin katkısının yönetici ve öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 52(1), 29-50. DOI: 10.30964/auebfd.426462.
- European Commission - EuropeAid (2002). *Project Cycle Management Handbook*. European Commission.

- Fansa, M. (2021). Erasmus+ projesinde gençlik çalışanı rolünde öğretmen olmak, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 5(4), 427-446. DOI:10.34056/aujef.944872.
- Gatto, J. T. (2020). *Eğitim Bir Kitle İmha Silahı*. Mehmet Ali Özkan (çev.). İstanbul: Edam Yayınları.
- Gheorghe, G. (2016). Erasmus programme instruments for enriching young people's horizon. *Cactus Tourism Journal*, 14(2), 12-19 <https://www.researchgate.net/publication/347508788>.
- Giray, N. (2010). Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programı Kapsamındaki Projelerin Bazı Eğitim Ve Basarım Göstergeleriyle İlişkisi: Ortaöğretim Okullarında Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Girgin, Ş. (2018). Avrupa Birliği'nin Türkiye'de Desteklediği Projelerin Sürdürülebilir Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Güngördü, A. (2019). Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye Mali Yardım Ve Destekleri: Rize Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Haspolatlı, E. (2006). Avrupa Birliği Eğitim Programı Comenius I Ve Eğitim Kurumları Proje Koordinatörlerinin Program Hakkındaki Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Karakuş, F. ve Bolat, H. (2020). Perceptions of gifted and talented students' about their project performance and creative thinking, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 10, 1472-1509.
- Katz, L. ve Chard, S., (1989). *"Engaging children's minds", The Project Approach*. Norwood, Nj: Ablex.
- Kazan, H. (2020). Proje yönetimi. T.C. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Ortak Ders. Erişim: 15 Mayıs 2023, file:///C:/Users/admin/Downloads/PROJE_YONETIMI_ORTAK_DERS_PROF_D R_HALIM.pdf.
- Kesik, F. ve Balcı, E. (2015). Avrupa birliği projelerine katılım gösteren okulların sağlığına ilişkin öğretmen algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 163-183.

- Kesik, F. (2016). Avrupa Birliği Projelerinin Okul Sağlığına Katkılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kesik, F. ve Balcı, E. (2016). AB projelerinin okullara sağladığı katkılar açısından değerlendirilmesi: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1621-1640.
- Klajin, K. (2019). Promoting Cross-Curricular Teaching And Learning With Erasmus Projects. Thriving On Future Education, Industry, Business And Society. Piran: Slovenia.
- Kulaksız, E. (2010). Avrupa Birliği Comenius Programlarının Türkiye'deki Uygulamalarına İlişkin Katılımcı Görüşleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Kugiejko, M. (2016). The erasmus program as a factor to international cooperation in schools: a case study, *Problems of Education in the 21st Century*, 74 (1), 44-52.
- Marshall, C ve Rossman, G. B. (2014). Designing Qualitative Research. Sage: New York.
- MEB (2023). Ulusal Ve Uluslararası Proje Hazırlama Öğretmen Rehber Kitabı. MEB Yayınları: Ankara.
- MEB (2023). Bilim ve Sanat Öğretmenleri Seçme ve Atama Kılavuzu, Erişim: 18 Nisan 2023. <https://orgm.meb.gov.tr/www/2023-yili-bilsem-ogretmen-secme-ve-atama-kilavuzu-guncellendi/icerik/2326>.
- Öztürk, E. (2015). Avrupa Birliği Comenius Programı'na Katılan Öğretmenlerin Hareketlilik Programının Etkililiğine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Özünlü, M. (2011). Mesleki ve Teknik Eğitimde Öğrenci Uygulama Becerilerinin Arttırılması: AB Hayat Boyu Öğrenme Programı Uygulamaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Partnership for 21st Century Learning. (2015). Framework for 21st century learning. Erişim: 01 Kasım 2022, <http://www.p21.org/ourwork/p21-framework>
- Sabur, M. (2015). Avrupa Birliği Projelerinin Türkiye'deki Yerel Yönetimlerin Birliğe Entegrasyonuna Etkisi: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Seeber, G. (2021). Entrepreneurial school projects in eu's erasmus+program: An evaluation with regard to standards of entrepreneurship education. *Journal of Entrepreneurship Education*, 24(5).
- Şemşit, S. ve Taş Gürsoy, İ. (2020). Avrupa Birliği'nde sosyal girişimcilik. *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 16(1), 103-118.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlik Ve Geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tatlı, Z. (2016). Proje geliştirme sürecine dair öğretmen görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 631-656.
- Tavşan, E. (2013). Avrupa Birliği Comenius 1 Programının Amaçlarına Ulaşma Düzeyinin Programa Katılan Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi (Karaman İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Tecer, G. (2019). Avrupa Birliği Fonlarının Türkiye'deki Etkinliği: Tekirdağ Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ.
- Tekindağ, F. C. (2015). Proje Döngüsü Yönetimi Ve Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı, Sivil Toplum Geliştirme Programı Yerel Sivil Girişimler Projesi, Ankara.
- TÜBİTAK, (2023). Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Fikrî Mülkiyet Haklarının Yönetimine ve Teknoloji Transferine İlişkin Yönetmelik. Erişim: 15.05.2023. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/hakkimizda/icerik-mevzuat>
- Turan, E. Z., Erginer, A., Erginer, E. ve Yılmaz, F. N. (2018). Coach 4 me: Öğretmen eğitiminde kullanılabilecek bir Leonardo da Vinci projesi deneyimi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 2597-2617. DOI: 10.26466/opus.498760.
- Türmüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve uygulamada eğitim yöntemi*. 24 (24), 543-559.
- Uçum, M. (2011). *AB Projelerinin Mesleki Eğitim Merkezlerinin Gelişimine Katkısının Değerlendirilmesi*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı: Ankara.
- Ulusal Ajans (2023). Erasmus nedir? Erişim:11.01.2023. www.ua.gov.tr

- Ünal, M., Ünal, Z. S. (2015). Proje yönetiminde paydaş ilişkilerinin rolü ve önemi. *Selçuk İletişim*, 8(4), 90-103.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, K. (2014). Örgütsel muhalefet, *Akademik Bakış Dergisi*, 43, 1-20.
- Yılmaz, E. (2019). Özel eğitim okullarına Avrupa birliği projelerinin katkısının yönetici ve öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(1), 29-50. DOI: 10.30964/auebfd.426462.
- Yılmaz, C. ve Akça, H. İ. (2002). Türkiye’de proje planlama ve proje döngüsü yönetimi, *Planlama Dergisi, Özel Sayı*, 377-394
<http://ekutup.dpt.gov.tr/planlama/42nciyil/yilmazc.pdf>
- 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun (25 Ocak 2006). *Resmi Gazete* (Sayı: 26074) Erişim adresi:
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm>
- 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Dördüncü Bölümü, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (15 Temmuz 2018). *Resmi Gazete*. (Sayı: 30479) Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180715-1.pdf>

EKLER

EK 1

AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesine Yönelik Anket Soruları Formu

Değerli Katılımcı,

Bu anket çalışması, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde Coğrafya Eğitimi Bölümünde Tezli Yüksek Lisans yapan bir öğrencinin tez çalışması olan Erasmus Plus Projelerinin Okullara Sağladığı Katkıların Belirlenmesini amaçlayan yüksek lisans tezi kapsamında yapılmaktadır. Vereceğiniz yanıtların doğruluğu bu konuda bilgi sağlanması açısından önemli katkılar sağlayacaktır. Soruları yanıtlarken ayıracağınız değerli vakit için şimdiden minnet duyarız. Vereceğiniz bilgiler bilimsel çalışma dışında başka amaçlarla kullanılmayacağı için soruları çekinmeden yanıtlayabilirsiniz.

Çalışmamıza gösterdiğiniz duyarlılık ve katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Ünzüle ULUS AVCI
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Coğrafya Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Coğrafya Öğretmenliği Bölümü

A BÖLÜMÜ

Yaşınız:

21-30 () 31- 40 () 41-50 () 51- 60 () 61 ve üzeri ()

Cinsiyetiniz:

Erkek () Kadın ()

Görev Yapılan Coğrafi Bölge:

Mezun Olduğunuz Bölüm:

Mezuniyet Dereceniz:

Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

Çalıştığınız Kurum:

MEB () Özel Okul () Bilsem ()

Görev Yaptığınız Yerleşim Yeri:

Şehir () İlçe () Köy ()

Meslekteki Kıdem Yılıınız:

1-5 () 6 -10 () 11-15 () 16-20 () 21 ve üzere ()

Daha Önce AB projesine katıldınız mı?

Evet () Hayır ()

Daha Önce Bilimsel bir projeye katıldınız mı?

Evet () Hayır ()

İdari göreviniz var mı?

Evet () Hayır ()

B BÖLÜMÜ

No	Madde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.	Diğer kültürlere ilişkin ilgilerini arttırır					
2.	Gerçek kültürel deneyimler edinmelerini sağlar.					
3.	Dilsel farklılıkları daha iyi anlamalarını sağlar					
4.	İletişim becerilerinin gelişmesini sağlar					
5.	İşbirliği içinde çalışmalarına katkı sağlar.					
6.	Takım çalışması becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.					
7.	Sosyal becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.					
8.	Daha fazla sorumluluk almalarını sağlar.					
9.	Yabancı dil öğrenmeye karşı ilgilerini arttırır.					
10.	Dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.					
11.	Yabancı dilde pratik yapma fırsatı edinmelerini sağlar.					
12.	Özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağlar.					
13.	Daha yenilikçi olmalarına katkı sağlar.					
14.	Yaratıcı becerilerini ortaya koyma fırsatı edinmelerini sağlar.					
15.	Katılımcıların Avrupalılık kavramına ilişkin bilgisinin artmasını sağlar.					
16.	Avrupa'daki yaşam ve çalışma fırsatlarının farkında olmalarını sağlayarak ufkunu geliştirir					
17.	Avrupalılık algılarının gelişmesine katkı sağlar.					
18.	Topluma daha etkin katılım göstermelerini sağlar.					
19.	Okul yönetiminin öğretmen ve öğrenciye olan desteğini arttırır.					
20.	Velilerin okula katılımını ve desteğini arttırır					
21.	Okul-aile birliği ve diğer sivil toplum örgütleri ile olan ilişkiyi artırır.					
22.	Okul kaynaklarından daha fazla yararlanılmasını sağlar.					
23.	Bu tür projelere katılım okula ilişkin olumlu algı oluşmasına katkı sağlar.					
24.	Diğer okullarla yeni bağlar, dinamikler kurulmasına katkı sağlar.					
25.	Diğer okullar ve kurumlar üzerinde olumlu bir etki yaratır.					
26.	Okulun başarısını arttırmaya katkı sağlar					
27.	Okulların Avrupa'ya daha fazla açılmasını sağlar.					
28.	Fırsat eşitliğinin geliştirilmesine katkı sağlar.					
29.	Yerel kuruluşlar ve otoritelerle işbirliğinin artmasına katkı sağlar.					
30.	Yerel şirketlerin, kuruluşların desteğini arttırır					
31.	Yerel otoritelerin eğitim alanında bölgeler ve sınırlar arası işbirliğini güçlendirir.					

EK 2

SORU/ANKET/GÖRÜŞME FORMU

AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesine Yönelik Görüşme Formu

Tarih: .../.../.....

Bu Görüşme Formu Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Coğrafya Eğitiminde Yapılmakta Olan Yüksek Lisans Tezi Kapsamında “**AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi**” Başlıklı Araştırma İçin Çanakkale İlinde Görev Yapmakta Olan Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerine Yapılmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

Cinsiyet: Erkek () Kadın ()

Yaş: 21-30 () 31- 40 () 41-50 () 51- 60 () 61 ve üzeri ()

Görevli Bulunduğunuz Kurum: MEB () Özel Okul () Bilsem ()

Mesleki Deneyiminiz: 1-5 () 6 -10 () 11-15 () 16-20 () 21 ve üzere ()

Mezun Olduğunuz Üniversite/ Branş: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ()
Coğrafya Öğretmenliği ()

İKİNCİ BÖLÜM

Görüşme Soruları

S.1. Sizce okullarda yürütülen AB projeleri okulu nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?

S.2. Sizce AB projelerine dâhil olmak öğretmenlerin gelişimini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?

S.3. Sizce okullarda yürütülen AB projelerine öğrencilerin aktif katılımı gelişimlerini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız

Değerli katkılarınız için teşekkür ederiz.

EK 3

ÖLÇEK KULLANIM İZNİ

Ölçek Kullanım İzni

Gönder Kutusu

Un
Alın

14 Mayıs 2022 19:23

Sayın Hocam Selamlar,
Ben Ünzile ULUS AVO. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Sosyal Bilimler Öğretmeniyim. 2021-2022 Eğitim/Öğretim yılı itibarıyla sınav ile müdür yardımcılığına atandım. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Tarihçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı... Coğrafya Eğitiminde tezi yüksek lisans öğrencisiyim " AB Projelerinin Okullara Sağladığı Kalkınar Açısından Değerlendirilmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması" adı makalemizde yer alan ve geliştirilmiş olduğunuz ölçeği kendi tez çalışmamda kullanmak istiyorum. Geliştirilmiş olduğunuz ölçeği kullanmak için tarafınızdan izin istiyorum. Verdiğiniz destek benim için çok önemlidir. Teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.
Kolay gelsin...

F
Alın

15 Mayıs 2022 12:51

Merhabalar, Ünzile hanım,
Ölçeği çalışmamda kullanabilirsiniz.
Kolaylıklar dilerim.

AB Projeleri Hakkında Geliştirdiğiniz Ölçeğin Kullanım İzni

Gönder Kutusu

U
Alın

14 Mayıs 2022 19:23

Sayın Hocam Selamlar,
Ben Ünzile ULUS AVO. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Sosyal Bilimler Öğretmeniyim. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde görev yapmaktayım. 2021-2022 Eğitim/Öğretim yılı itibarıyla sınav ile müdür yardımcılığına atandım. Mevcut görevime yönetici olarak devam etmekteyim. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Tarihçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı... Coğrafya Eğitiminde tezi yüksek lisans öğrencisiyim " AB Projelerinin Okullara Sağladığı Kalkınar Açısından Değerlendirilmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması" adı makalemizde yer alan ve geliştirilmiş olduğunuz ölçeği kendi tez çalışmamda kullanmak istiyorum. Geliştirilmiş olduğunuz ölçeği tezimde kullanmak için tarafınızdan izin istiyorum. Verdiğiniz destek benim için çok önemlidir. Teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.
Kolay gelsin...

Prof. Dr. E
Alın

14 Mayıs 2022 23:08

Sayın Hocam, tezi ile kullanabilmem kaynak göstererek. Yalnız diğer arkadaşlara da sorarsanız gerek. Benim soruyorumdur. Kolay gelsin, iyi çalışmalar.

Ünzile AVO
Alın

EK 4
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-60305806-44-68992830
Konu : Anket Çalışması (Ünzüle ULUS AVCI)

23.01.2023

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a)27.12.2022 tarihli ve 2200308956 sayılı yazınız.
b)18.01.2023 tarihli ve 68617517 sayılı Makam Onayı.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ünzüle Ulus AVCI'nın "AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkıları Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında, yapılması düşünülen anket/ölçek ve görüşme formu çalışması yapma isteği, ile ilgili alınan Makam Onayı, Komisyon Raporu ve Mühürlü Veri Toplama Araçları yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-60305806-44-68617517
Konu : Anket Çalışması (Ünzüle ULUS AVCI)

18.01.2023

MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ÇANAKKALE

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 27/12/2022 tarihli ve 2200308956 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ünzüle Ulus AVCI'nın "AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkıları Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi " konulu tez çalışması kapsamında 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında Müdürlüğümüze bağlı (ekli listede belirtilen) Çanakkale Merkez ortaokul ve liselerde görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerine denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre anket/ölçek ve görüşme formu çalışması yapma isteği, Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Olurlarınıza arz ederim.

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI****ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU**

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Ünzüle ULUS AVCI
Kurumu / Üniversitesi	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Araştırma yapılacak iller/ilçeler	Çanakkale Merkez
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Ortaokul,Liseler
Araştırmanın konusu	AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılarına Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi
Üniversite / Kurum Onayı	Var
Araştırma/Proje/Ödev/Tez Önerisi	Araştırma
Veri Toplama Araçları	Anket Formu-Görüşme Formu
Görüş İstenilecek Birim/Birimler	Çanakkale Merkez Ortaokul ve Liselerde Görev Yapan Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerine
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
Çalışma sonuçlarının Çanakkale Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Hizmetleri Bölümüne gönderilmesi şartıyla; 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında Çanakkale Merkez ortaokul ve liselerde görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerine "AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılarına Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi" konulu araştırma çalışması kapsamında, denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre anket/ölçek ve görüşme formu çalışması yapma isteği, Komisyonumuzca uygun görülmüştür.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile alınmıştır.
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı:	

KOMİSYON

UYGULAMA TAKVİMİ

16.12.2022 – 01.02.2023: Milli Eğitim Müdürlüğüne İzin Başvurularının Yapılması ve izinlerin alınması süreci

01.02.2023-01.05.2023: Veri toplama araçları yoluyla verilerin toplanması

(EK 1)

AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesine Yönelik Görüşme Formu

Tarih: .../.../.....

Bu Görüşme Formu Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Coğrafya Eğitiminde Yapılmakta Olan Yüksek Lisans Tezi Kapsamında “**AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi**” Başlıklı Araştırma İçin Çanakkale İlinde Görev Yapmakta Olan Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerine Yapılmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

Cinsiyet: ERKEK() KADIN()
Yaş:
Görevli Bulunduğunuz Okul Türü Ortaokul () Lise ()
Mesleki Deneyiminiz:
Mezun Olduğunuz Üniversite:

İKİNCİ BÖLÜM

Görüşme Soruları

- S.1. Sizce okullarda yürütülen AB projeleri okulu nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?
- S.2. Sizce AB projelerine dâhil olmak öğretmenlerin gelişimini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?
- S.3. Sizce okullarda yürütülen AB projelerine öğrencilerin aktif katılımı gelişimlerini nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız?

(EK 2)

AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesine Yönelik Anket Soruları Formu

Değerli Katılımcı,

Bu anket çalışması, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde Coğrafya Eğitimi Bölümünde Tezli Yüksek Lisans yapan bir öğrencinin tez çalışması olan Erasmus Plus Projelerinin Okullara Sağladığı Katkıların Belirlenmesini amaçlayan yüksek lisans tezi kapsamında yapılmaktadır. Vereceğiniz yanıtların doğruluğu bu konuda bilgi sağlanması açısından önemli katkılar sağlayacaktır. Soruları yanıtlarken ayıracağınız değerli vakit için şimdiden minnet duyarız. Vereceğiniz bilgiler bilimsel çalışma dışında başka amaçlarla kullanılmayacağı için soruları çekinmeden yanıtlayabilirsiniz.

Çalışmamıza gösterdiğiniz duyarlılık ve katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Ünziile ULUS AVCI
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Coğrafya Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Coğrafya Öğretmenliği Bölümü

A BÖLÜMÜ

- Yaşınız:
21-30 () 31-40 () 41-50 () 51-60 () 61 ve üzeri ()
- Cinsiyetiniz:
Erkek () Kadın ()
- Görev Yapılan Coğrafi Bölge:
Mezun Olduğunuz Bölüm:
Mezuniyet Dereceniz:
Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()
- Çalıştığınız Kurum:
MEB () Özel Okul () Bilsem ()
- Görev Yaptığınız Yerleşim Yeri:
Şehir () İlçe () Köy ()
- Meslekteki Kıdem Yılıınız:
1-5 () 6-10 () 11-15 () 16-20 () 21 ve üzere ()
- Daha Önce AB projesine katıldınız mı?
Evet () Hayır ()
- Daha Önce Bilimsel bir projeye katıldınız mı?
Evet () Hayır ()
- İdari göreviniz var mı?
Evet () Hayır ()

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, AB PROJELERİNİN OKULLARA SAĞLADIĞI KATKILARA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER VE COĞRAFYA ÖĞRETMENLERİNİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ adıyla, Ünzile ULUS AVCI tarafından 01.01.2023-28.02.2023 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: AB projelerinin okullara sağladığı katkılara yönelik sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerinin tutum ve görüşlerinin incelemektir.

Araştırmanın Nedeni: ☐ Bilimsel araştırma ☐ Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Çanakkale Merkez

Araştırma Uygulaması: ☐ Anket

☐ Görüşme

☐ Gözlem

☐ O.....

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yanda bırakabilirsiniz.

Katılım onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Ünzile ULUS AVCI

İletişim Bilgileri

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Ünzile ULUS AVCI

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

UYGULAMA YAPILMASI İSTENEN OKULLAR

ÇANAKKALE - MERKEZ - Atatürk Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Avukat İbrahim Mutlu Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Cevatpaşa Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sosyal Bilimler Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale İbn - i Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Fen Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Hasan Ali Yücel Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Akçansa Güzel Sanatlar Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Anadolu İmam Hatip Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Şemsettin Fatma Çamoğlu Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - TOKİ Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Şehit Ömer Halisdemir İmam Hatip Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Vahit Tuna Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Ali Haydar Önder Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale İbrahim Bodur Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Cumhuriyet Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Kepez Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Çanakkale Anadolu Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Şinasi ve Figen Bayraktar Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Kumkale Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Akçapınar Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Ömer Mart Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Gazi Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Hüseyin Akif Terzioğlu Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Turgut Reis Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Erenköy Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Merkez Işıklar Muharrem Yılmaz Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Şehit Cemal Demir Anadolu İmam Hatip Lisesi
ÇANAKKALE - MERKEZ - Hafız Halil Atan Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Şehit Kıvanç Kaşıkçı İmam Hatip Ortaokulu
ÇANAKKALE - MERKEZ - Tacettin Aslan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-60305806-44-68617517
Konu : Anket Çalışması (Ünzüle ULUS AVCI)

18.01.2023

MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ÇANAKKALE

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 27/12/2022 tarihli ve 2200308956 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ünzüle Ulus AVCI'nın "AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkıları Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi " konulu tez çalışması kapsamında 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında Müdürlüğümüze bağlı (ekli listede belirtilen) Çanakkale Merkez ortaokul ve liselerde görev yapan sosyal bilgiler ve coğrafya öğretmenlerine denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre anket/ölçek ve görüşme formu çalışması yapma isteği, Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Olurlarınıza arz ederim.

EK 5
ETİK KURUL İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Sayı : E-84026528-050.01.04-2200286375
Konu : Başvuru İncelenmesi

01.12.2022

Sayın Ünzüle ULUS AVCI

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğumuz 2022-YÖNP-0928 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 01.12.2022 tarih ve 21/16 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 16- Sorumlu yürütücülüğünü Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL'ın yaptığı ve proje araştırmacısı Ünzüle ULUS AVCI tarafından gerçekleştirilen "AB Projelerinin Okullara Sağladığı Katkılara Yönelik Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenlerinin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi" başlıklı araştırmanın, ilgili kurumun izninin alınması ve Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna sunulması koşulu ile Etik Kurul ilkelerine uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

